

ГЛАС ВАСОЈЕВИЋА

БРОЈ 31 · БЕОГРАД, О АРАНЂЕЛОВУ ДНЕ 2014.

СЛАВА СВЕТОГ АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

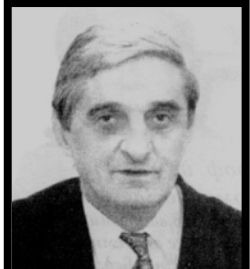
Почасни председник
Удружење Васојевића
проф. др Милија Зечевић

Његово Преосвештенство Епископ
будимљанско-никшићки
господин **Јоаникије**

Члан Почасног
Председништва
Проф. Др Божина Радевић

Главни и одговорни уредник
"Гласа Васојевића" **Миљан Зечевић**

Председник Удружења
Васојевића др **Лука Кастратовић**

Потпредседник Удружења Васојевића
Мијо Вешовић

Председник Удружења
Васојевића у завичају
Др **Раслав-Ђиро Бабовић**

Удружење Васојевића—
подружница Савино Село
Председник **Марко Ђукић**

Удружење Васојевића "Васо"
Председник
Милета Зечевић

Удружење Васојевића "Васо"
Потпредседник
Видак Радевић

СРЕЊНА СЛАВА ВАСОЈЕВИЋИ!

*Честитамо 21. новембар 2014. године свим
Васојевићима, славу Светог Архангела Михаила
и желимо им добро здравље, мир, слогу, прогрес и
просперитет!*

*Почасни председник
Проф. др Милија Зечевић*

КОРАК ПОБЕДНИКА - ПАРАДА ПРИЈАТЕЉСТВА
**ЗАХВАЛНОСТ И ПРИЗНАЊЕ
 ВЕЛИКОМ ВЛАДИМИРУ**

СРБИЈА И РУСИЈА ИМАЈУ ДОБРУ ЗАЈЕДНИЧКУ БУДУЋНОСТ

Владимир Путин: *Желим да вас уверим да ће Русија прихватити Србију као највећег савезника и да ћу учинити све да се односи даље развијају*

Поштовани господине председниче, поштовани господине премијеру! Драги пријатељи, ветерани, учесници параде! Задовољство је бити са вама у овим значајним, свечаним тренуцима.

Пре седамдесет година совјетски војници и борци Југословенске армије ослободили су Београд од фашистичких окупатора. Београдска операција, током које је била разбијена велика војна групација противника, постала је важна етапа на путу ка великој победи. Наши народи водили су заједно дугу и упорну, крваву борбу са нацистима. Тој грубој, варварској сили покорила се скоро цела Европа, па ипак, Совјетски Савез и Југославија су агресору пружили истински свенародни отпор.

Најважнији, убитачни удари по противнику су били нанесени управо на Источном фронту. Велики допринос Победи дали су и борци покрета партизана Југославије. Они су везали десетине хитлеровских дивизија, не дозвољавајући да се оне пребаце код Стаљинграда и Курска ни да се користе у другим судбоносним биткама Другог светског рата. Непријатељ је био разбијен.

Ми знамо да управо Совјетском Савезу припада изузетна улога, кључна улога у победи над нацизмом. Али ми никада нисмо Победу делили на своју и туђу и увек ћемо памтити помоћ савезника у антихитлеровској коалицији и учеснике Покрета отпора.

На ову јубиларну годишњицу ослобођења Београда ми одајемо пошту свима који су се борили против нацизма на фронтовима Другог светског рата.

Драги пријатељи! Наши очеви и дедови су се борили за праву ствар и досезали врхунце одважности на свим фронтовима тог немилосрдног рата. Њихово јунаштво је неизмерно, њихова воља, борбено братство – непобедиви, а снага духа – безгранична.

И сада и овде, на овој Војној паради, нас уједињују заједничка дубока осећања: то су понос и дубока захвалност нашим ветеранима, стремљење да будемо достојни њиховог подвига и њихове славе.

У мају следеће године, сви заједно ћемо славити 70-годишњицу велике Победи. За њу је плаћена висока цена и наш заједнички дуг је – да памтимо наук Другог светског рата, да се супротставимо покушајима хероизације нациста и њихових сарадника и да удружимо снаге ради стварања атмосфере поверења и узајамног разумевања на европском континенту.

Од свег срца поздрављам становнике Београда и све грађане Србије поводом овог празника. Желим вам успех и напредак!
 Живела братска Србија!

КОРАК ПОБЕДНИКА - ПАРАДА ПРИЈАТЕЉСТВА
**ЗАХВАЛНОСТ И ПРИЗНАЊЕ
ВЕЛИКОМ ВЛАДИМИРУ**

СРБИЈА И РУСИЈА ИМАЈУ ДОБРУ ЗАЈЕДНИЧКУ БУДУЋНОСТ

ЊЕГОВА СВЕТОСТ ПАТРИЈАРХ ИРИНЕЈ У ПОСЕТИ БУДИМЉАНСКО - НИКШИЋКОЈ ЕПАРХИЈИ

СВАКО ЋЕ ПОЖЊЕТИ ОНО ШТО ЈЕ ПОСЕЈАО

СЕДАМДЕСЕТОГОДИШЊИЦА ФАШИСТИЧКОГ ГЕНОЦИДА У ВЕЛИЦИ

Његова Светост Патријарх српски Иринеј

На великом народном сабору, поводом седамдесетогодишњице фашистичког геноцида у Велици, Патријарх српски Иринеј обратио се ријечима:

“Ово место, место нашег данашњег сабрања, обaгрено је и заливено крвљу невиног народа, крвљу невиних деце, оних најневинијих који су положили своје животе само зато што су били друге вере, друге нације у односу на оне који су потезали своје ножеве, своју мржњу и све оно чиме су их на најстрашнији начин лишавали живота.

Ово је велики дан, ово је благословени дан зато што смо се сабрали да учинимо помен и сећање тих многобројних жртава. Не знам тачно колико нас има овде данас, али отприлике оволики број је страдао само за један дан. Историја наше Цркве зна да је у време страшног гоњења хришћанства било по неколико хиљада убијаних у појединим градовима, али од тада до данас прошло је много времена и оно што историјска пословица каже у многим актима - историја се понавља, понавља се, али нажалост, не у оном добром и племенитом, мада има и ту понављања, понавља се у ономе што је најтрагичније за један народ, за једну епоху, за једно време. Нажалост, у наше време се поновила страшна историја хришћанства и Цркве.

ЗЛОЧИН НАД ЗЛОЧИНИМА

Ова скромна, дивна црква, данас слави Светог мученика Кирика и Јулиту, сина и мајку, а, гле, овде на данашњи дан су страдале многе Јулите и многи Кирици. Славимо једну мајку са једним сином, а овде, како чујемо и сазнајемо, преко стотину невиних деце је страдало на најбестијалнији начин. Многа и нерођена деца, извађена из утроба својих матера, су предана ножу и огњу. Ако игде, икада, онда данас управо овде, на овом месту, можемо да се запитамо: Боже, каквог си Ти то човека створио? Да ли да буде вук, хијена, рис или онај који носи лице Твоје, који носи душу коју си му створио, који носи знаке Твог божанства? Али човек није хтео да остане такав, постао је, нажалост, животиња, али ово је увреда за животиње. Ако кажемо да је човек вук, рис или хијена наљутиће се те животиње, јер оне не знају за такву освету и мржњу, какву човек зна. Животиња напада онда кад треба да се нахрани или кад треба да се одбрани, а човек чини зло, сеје смрт из радости неке своје и свог задовољства. Има ли веће аномалије под овим небом, под овим сунцем?

Замислите дете, невино, безазлено, коме ноге секу, а двоје или троје су одерани и тако одерани обешени о дрво. Замислите човека који узима дете у руку и баца у огањ. Како је име том човеку? Ђаво? И ђаво би се увредио. Такве злочине ни ђаво није учинио. Нажалост, то се десило овде, то се десило у нашем народу, а ово је само врх брега, оног леденог брега који је наш народ проживео и доживео у овом веку, у веку науке и културе, у веку у којем се човек хвали да је достигао некакве зените и границе. Јесте можда у науци и ономе у чему је умом својим напредовао, али је својом душом и својом етиком толико назадовао, као никада и нико у прошлости, бар не у тој мери.

Нажалост, ово су дело учинили многи који су некада припадали нашем народу, истој вери и истом народу, али се показало у нашем времену, како овде тако и на западу бивше Југославије, да су они који су променили веру, примили једну или другу веру, били највећи зликовци према свом народу. Да ли су тиме смиривали своју савест, да ли су се тиме доказивали да су оно што су желели да буду или нешто друго? То Бог зна, а зна историја, зна време, знамо ми то што се дешавало. И шта да кажемо? Зар да се светимо? Не. Ми као хришћани то не смемо да чинимо. Пример је дао наш Господ Који се са крста на Голготи молио за непријатеље своје речима: "Оче, опрости им јер не знају шта раде". А свако зло, браћо и сестре, које се чини, поготово према човеку, чини се у највећем незнању и у највећем паду. Због тога се молимо Господу да поштеди наш народ, али не само наш народ, да поштеди све друге народе од таквог зла, од таквог страдања, од таквог тешког људског понижења". Морамо се Богу вратити, браћо и сестре, и запитати се зашто се све то тако десило. Да ли и нас Господ опомиње да истрајемо, да ли тиме доказујемо да носимо свој крст, као што је Господ наш носио и да својим крстом, својим страдањем посведочавамо веру своју. Бог то зна, а наше је да будемо Богу на свему захвални. Јесте, хиљаде и хиљаде невиних душа је насилно лишено живота, но ипак сваком човеку долази крај и сви ће доживети свој крај. Они који су се трудили да буду како је Господ желео, добиће оно што су и заслужили, а они други, који су се злом украсили и обогатили, неће имати чему да се надају.

БОЖИЈИ СУД И ПРАВДА

Постоји људски суд и правда, али постоји Божји суд и Божја правда. Бог је Праведни Судија и свакоме ће дати оно што је заслужио. Сваки ће пожњети оно што је посејао. Не може сејати трње, а брати грожђе, него трње рађа свој плод и ми, колико жалимо невино страдалне, исто толико жалимо оне који су зло чинили. Они су највећи непријатељи себи, јер они које су они послали Господу пре времена добиће венац, награду за своје страдање, за своју веру показану у страдању, а чему се ови могу надати? Ничему, оно што су посејали пожњеће. Није наше да судимо, наше је да опростимо. Нека би дао Господ да ово што се десило овде, у најстрашнијем виду страдања и патње једног невиног народа, да се то никада не понови. Нажалост, имамо знакова да се жели да се то понови и понавља се у многим крајевима времена у коме живимо. Морамо сви учинити да се појединачно мењамо, а када се један промени и више, мења се читаво друштво и читав живот.

Нека Господ оне који су уморени, ону дечицу која су невино страдала, удостоји вечног живота и радости у Њему, што су сачували своју веру и свест о себи, нека их Господ награди наградом коју Он даје онима који су верни путу Његовом, истини Његовој и правди Његовој. Нека Господ утешу оне који су изгубили своје на овим просторима.

Ово не смемо да заборавимо, о овоме требамо да знамо и ми и они који нам данас кроје капу по својој мери, колико смо пострадали, а то нам се и данас великим делом чини. Ево, овде је Косово које нам се отима, наше свето Косово са нашим светињама, где нисмо од јуче, него смо га од Византије узели, не од других, и украсили га највећим светињама, а данас морамо да бежимо са онога што је наше. Морамо да се боримо, свим могућим средствима, да опстанемо на тим просторима.”

(Бесједа пред црквом Св. Кирика и Јулите, у Велици, 28. јула, на 70-годишњем помену Величанима страдалим 28. јула 1944. године)

ОБЕЛЕЖЕНА СЕДАМДЕСЕТОГОДИШЊИЦА ФАШИСТИЧКОГ ГЕНОЦИДА У ВЕЛИЦИ

КРВАВИ ПОТЧАКОРСКИ ПИР

ГОВОРИЛИ ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ИРИНЕЈ И ВЛАДИКА БУДИМЉАНСКО-НИКШИЋКИ ЈОАНИКИЈЕ

Бесједа његовог преосвештенства Владике Јоаникија за трезом љубави

Много је примјера људског страдања, али је, ипак, мало таквих злочина какав се догодио у Велици 28. јула 1944. године.

За само два сата, колико се поуздано зна, око 500 дјеце, жена и стараца звјерски су убијени, заклани или живи у ватру бачени. Тога кобног историјског дана, Велика је платила „крвави данак“ за своју вишевјековну Непокорност, за свој Понос, Слободарски и Православни дух! Разуларени остаци 14. СС пука, 7. СС добровољачка дивизија "Принц Еуген" и 21. СС дивизија "Скендербег", попуњене балистима из Космета, Санџака, Плава и Гусиња, извршиле су геноцид над незаштићеним и недужним становништвом Велике и најближе околине.

Ове године, 27. и 28. јула, обиљежена је седамдесетогодишњица тог геноцида, а у организацији Одбора на чијем је челу био Преосвећени Епископ будимљанско-никшићки Господин Јоаникије.

О ЗЛОЧИНУ И ГЕНОЦИДУ

Првог дана сјећања на величке мученике, у сали сеоског Дома у Велици, која је била препуна слушаца, одржан је Округли сто о ратном крвавом фашистичком потчакорском пиру, што је прва јавна ријеч научника који се баве питањем злочина и геноцида у Другом свјетском рату о ономе што се овдје догодило 28. јула 1944. године.

Округлом столу "Геноцид у Велици 28. јула 1944. године" председавао је проф. др Ранко Симоновић, потпредседник Одбора за обиљежавање седамдесетогодишњице страдања Величана, а своја саопштења поднијели су господа: Епископ будимљанско-никшићки Јоаникије, др Кирил Феферман - Московски холокауст центар и Спомен установа Јад Вашем у Јерусалиму, Епископ славонски Јован (Ћулибрк) - координатор Одбора СПЦ за Јасеновац, академик Миомир Дашић, академик Зоран Лакић, проф. др Гојко Гојковић (преживио Велички покољ), проф. др Вељко Ђурић Мишина - директор Музеја жртва Београд, инжењер Љубо Живаљевић (преживио Велички покољ), проф. др Марко Кнежевић, генерал Милош Гојковић, проф. др Мирко Брковић и Миодраг Брковић, Бранко Пауновић, професор, и Гојко Кнежевић, новинар.

У сали у којој је одржан Округли сто била је приређена изложба фотографија Драгољуба Даша Пауновића о геноциду у Велици.

Истог дана, у предвечерје, Његово Преосвештенство Епископ будимљанско-никшићки Г. Јоаникије са бројним свештенством, монашtvом и вјерним народом Берана и Лимске долине, дочекао је Његову Светост Патријарха српског Г. Иринеја, у катедралном храму Епархије будимљанско-никшићке – Ђурђевим Ступовима, који је дошао на седамдесетогодишњи помен величким мученицима.

Сјутрадан, 28. јула, на празник Светих Кирика и Јулите, на који се и догодио покољ величке нејачи, у цркви у Велици, која је у центру села подигнута у славу ових светитеља и за спомен величких мученика, Његова

Светост Патријарх српски Г. Иринеј, уз саслужење Његовог Високопреосвештенства Митрополита црногорско-приморског Г. Амфилохија и Преосвећене Господе Епископа будимљанско-никшићког Јоаникија, захумско-херцеговачког и приморског Григорија, рашко-призренског Теодосија и новоизабраног славонског Јована, и великог броја свештенства служио је Свету Архијерејску Литургију.

Великом свенародном сабору и помену величким мученицима којем је у великом броју присуствовао вјерни народ Горњег Полимља и других крајева Црне Горе, те и многи који живе у Србији и другдје, присуствовали су: изасланик председника Црне Горе Дражен Миличковић, изасланик председника Републике Србије Недељко Тењовић, амбасадор Републике Србије у Црној Гори др Зоран Бингулац, амбасадор Руске Федерације у Црној Гори Андреј Нестеренко са сарадницима, председник општине Плав Орхан Шахмановић, председник општине Беране Драгослав Шћекић, председник Скупштине општине Беране Горан Киковић, председник Скупштине општине Гусиње Елвис Омерагић и председник Скупштине општине Плав Изет Хаџимушовић, председник Социјалистичке народне партије Црне Горе Срђан Милић са сарадницима, као и велики број истакнутих културних, научних и јавних радника који живе на овом подручју или потичу са њега.

ЗЛОЧИНЦИ МОРАЈУ ДА ИЗАЂУ НА КРАЈ СА СВОЈИМ ЗЛОЧИНОМ

Вјерном народу, сабраном на светом богослужењу, литургијском бесједом обратио се Његово Преосвештенство Епископ будимљанско-никшићки Г. Јоаникије, захваливши Његовој Светости на учешћу у обиљежавању седамдесетогодишњице покоља величке нејачи и подсјетивши на 28. јул 1944. године, тај трагични и крвави дан за Велику, у којем је побијено око 500 њених становника, од којих преко стотину дјеце, на десетине жена трудница, стараца и немоћних голоруких људи.

Преосвећени Владика је, потом, поред осталог, рекао:

"Света служба Божја представља пуноћу времена, она сабира и садашњост и прошлост и будућност уједно и ми смо данас овдје сабрани да се сјетимо великог страдања Велике и околних села све до данашњег дана, а нарочито оног трагичног и крвавог дана за Велику, 28. јула 1944. Тај покољ који се догодио прије 70 година, он је тај тужни догађај кога се данас највише сјећамо. Сјећамо се побијене дјеце, њих преко 100 поименично до сада познатих, и на десетине жена трудница које су такође побијене а њихове утробе бајонетима распаране да би тако злочин био већи, и оних стараца и немоћних људи ненаоружаних који нијесу имали могућност тога дана да се бране од злочиначке нацистичке "Принц Еуген" дивизије, којој је послужила "Скендербег" дивизија са балистима с Косова и муслиманском милицијом из ових крајева, из Ругове, из плавске области и из других крајева Полимља.

Велики свенародни збор у Велици испред цркве Светих Кирика и Јулите

ОБЕЛЕЖЕНА СЕДАМДЕСЕТОГОДИШЊИЦА ФАШИСТИЧКОГ ГЕНОЦИДА У ВЕЛИЦИ

КРВАВИ ПОТЧАКОРСКИ ПИР

ОКУПИЛИ СМО СЕ ДА ОПОМЕНЕМО И ОПРОСТИМО, АЛИ ДА НЕ ЗАБОРАВИМО - ИСТАКАО ЈЕ ПАТРИЈАРХ СРПСКИ

Свету Архијерејску Литургију предводио је Његова Светост Патријарх српски Иринеј

Боле те ране и оне крваре до дана данашњег, али и Господ даје и утјеху и снагу и наду, и на оваквим сабрањима осјећамо оно Божје дејство, осјећамо и дубоко вјерујемо и то исповједамо да је Господ примио те невинне жртве чија се крв помијешала са Његовом голготском крвљу и од ње добила и светост и вјечно дејство, и у томе је наша утјеха. Надамо се да их Господ полако прибарају лику мученика на небесима и пројављује овдје на овом светом сабрању, а то се види јер нас та жртва колико опомиње толико и враћа у памет, и морам рећи - та невинна жртва Велике која је примијета Господу прије 70 година, она у ово наше вријеме даје велики нови живот као што је по Божијој правди да се света жртва увијек претвара у живот и туга у радост, и овај сабор, јесте, има ознаке туге, али је истовремено и радосни сабор. (...)

СТРАШНО СТРАТИШТЕ

А злочинци морају да изађу на крај са својим злочиним. (...)

Али, овдје са нама је и Епископ херцеговачки, који је и епископ мученичких Пребиловаца, и Јаме корићке, и Величана у Попову пољу, видите какве чудесне подударности у именима и у називима. Колико ли је тек тамо пострадао дјеце од усташког ножа у злогласној Независној држави Велике Албаније. То не треба заборавити јер се мапе Велике Албаније пред лицем цијелог свијета цртају и објављују до данас. Хвала Преосвећеном Владици херцеговачком који је данас дошао - нијесмо поменули све жртвенике српске из Херцеговине, јер за то би нам требало много времена, али убрзо ће он осветити обновљену цркву зидану прије 20-ак година и минирани кости сабрати у Пребиловцима па ћемо се, ако Бог да, тамо сабрати, јер нас је задужио, па ће доћи и Велика и проћи кроз Величане, кроз Попову Пољу до Пребиловаца. Овдје је с нама Преосвећени Владика Теодосије, дошао са свог жртвеног мјеста, са тог вјековног жртвеног мјеста Косова и Метохије од Косовске битке па до дана данашњег. И он је дошао који носи исписано страдање свог народа на свом срцу, да данас буде овдје с нама и да с нама учествује у овој светој служби и помену и да донесе утјеху и благослов свете српске земље Косова и Метохије. Али, драга браћо и сестре, овдје је с нама новоизабрани Епископ славонски Јован, који је и Епископ највећег српског стратишта и страдалништва и жртвеника великомученичког Јасеновца, који је учествовао на јучерашњем Округлом столу и величку жртву спојио са јасеновачком жртвом, и надам се да ће те жртве и сви ти жртвеници који предсављају знаке нашег дубоког бола претворити се у свијетле тачке наше отаџбине и наше историје. Силом, и благодаћу, и милошћу Божјом. (...)" Његова Светост Патријарх српски Г. Иринеј је у својој архипастирској бесједи, поред осталог, рекао: "Ово место, мјесто нашег данашњег сабрања, обагрено је и заливано крвљу невиног народа, крвљу невинне деце, оних

најневинијих који су положили своје животе само зато што су били друге вере, друге нације у односу на оне који су потезали своје ножеве, своју мржњу и све оно чиме су их на најстрашнији начин лишавали живота".

НАША КУЛА НА СЕДАМ ВЈЕТРОВА

Скупу су се обратили и Дражен Миличковић, изасланик предсједника Црне Горе Филипа Вујановића, и Недељко Тењовић, изасланик предсједника Републике Србије Томислава Николића.

Бесједу је одржао књижевник Годор Живаљевић Велички, и, поред осталог, рекао:

"Свједоци смо незамисливог ужаса који нам се догодио прије седамдесет година, на Свете мученике Кирика и Јулиту 1944. године, када су "препреке добрих обичаја и закона... уклоњене", а људи постали животиње. Када су наши сусједи под вођством њемачке фашистичке солдатеке, вадиле нерођене из утроба мајки. Черечили, обешчашћивали и клали дјевојчице и скоро доведене невјесте. Мрцварили старце и старице. Убијали Бога у себи, да покажу шта су зли људи кадри да ураде себи. То је данас разлог више да будемо вјерни Разапетом сину Божијем, са којим смо ко зна колико пута прешли преко Голготе. Свједоци смо да никад нисмо били поражени када смо били у миру са собом као са Богом. Када смо се одговорно враћали живом огњу невиних жртава. Свједоци смо да "нашу историју нисмо градили сами", како рече један уман човјек, „већ су нам и други 'помагали' дограђујући и разграђујући је." Свједоци смо да смо у тој општој и циклично обнављаној историјској пошести, преживљавали захваљујући томе што нисмо чинили ништа што је супротно Божијим законима. Свједоци смо да зликовци нису знали да је наша снага у духу тог спознања. Да је лакше било одбранити се од њихове мржње него од своје туге која нас ни до дана данашњег није оставила. Свједоци смо да човјек одан Светој ствари постаје Посланик њен на земљи.

Да се зна. Окупили смо се да поменемо и опростимо, јер са опростом се лакше живи. Да опростимо, али не и да заборавимо. Заправо, не смијемо да заборавимо, јер магична моћ живота обавезује на незаборав. У незабораву је сво наше постање, али и наше сазнање "да су и у овом времену Право без Правде, Закон без Истине, и човјек без Бога - ништа". Зато, данас бити човјек у Велици, и свуда гдје год су Величани, дословно значи бити одговоран пред Правдом Божијом. Бити одговоран пред вјековима који надлазе. Жртве ће бити живе докле год буде постојао један Величанин да их помене. Као живо свједочење и дијалог наш са вјековима. Недопрчане приче и неиспјеване пјесме о љубавима, свадбама, рађањима и опијелима. Наша Кула на седам вјетрова. Непресушно духовно уздање којим се пењемо према надреалној свјетлости вјечности. Оне су чин улажења у онострано. Наш вид ка вишим сферама. Наше заступништво пред Богом. Никада нисмо хтјели да будемо као они, јер знамо да њихова побједа безумља јесте њихов пораз. Јер, да није тако свијет би за нас био тамна шума у којој би се изгубили."

У програму, који је водио, и у име Величана поздравио Његову Светост, Гојко Кнежевић - новинар, учествовали су: Ђорђевић Копривица, народни гуслар, Горица Ђулафић, драмска умјетница, и Црквени хор "Света мати Анастасија", из Берана, чијим радом руководи и диригује Андријана Вучетић-Обадовић. У просторијама основне школе, која је непосредно уз црквену порту, приређена је изложба фотографија из живота Велике и Величана аутора Драгољуба Даша Пауновића. Послије Свете Архијерејске Литургије и Програма, за све присутне приређена је Трпеза љубави. Бесједу је, за трпезом, одржао Његово Високопреосвештенство Архиепископ цетињски Митрополит црногорско-приморски Г. Амфилохије, а у име страдалне Пиве - побратима Велике, говорио је Миле Цицић, професор. У име Организационог одбора Величана сабранима се обратио, и гостима захвалио, Бранко Пауновић, професор, а наступили су и гуслар из Велике Радојица Гојковић, етно-група Андријане Вучетић-Обадовић и млади гуслар Драшко Перовић.

Текст припремио: Влајко Ђулафић

У АЕРОКЛУБУ У БЕОГРАДУ 2014. ГОДИНЕ

СВЕЧАНИ ПРИЈЕМ ЗА БАДЊЕ ВЕЧЕ

Један од највећих црквених празника—Бадње вече, са великом радошћу обележава Удружење Васојевића, сваке године. Тако је било и 2014. године. Уз звуке гусала и пјесме ученика, на скупу, увеличана је прослава, а у говорима је истакнут значај и потреба окупљања Васојевића ради дружења и одржавања традиције, укључивања младих и договора за наредни период.

Свечани пријем су приредили почасни предсједник Удружења Васојевића, проф. др Милија Зечевић и актуелни предсједник Удружења, генерал др Лука Кастратовић.

Присутствовали су: у горњем реду - генерал др.Лука Кастратовић, Јездо Марсенић, Станковић, проф.др Миодраг Зечевић. У доњем реду: Бакић Ново, Радослав Зечевић, Копривица гуслар, Милан Вешовић, Војо Војиновић, Миодраг Вешовић, Драган Радевић, Мирослав Поповић, Ратко Васовић, проф.др Милија Зечевић, Вук Рашовић, Реља Рашовић, Мирослав Стојановић, Димитрије Томовић, др Јован Стриковић, генерал Милорад Обрадовић, Далек Ђулафић, Драган Бакић. Такође, присутствовали су др Драган Вуканић, Марко Ђукић, Вук Дедовић.

СТО ГОДИНА ОД ПОЧЕТКА ВЕЛИКОГ РАТА ЦРНА ГОРА У БОЈ КРЕЋЕ

АУСТРОУГАРСКА ЈЕ ОБЈАВИЛА РАТ НАШОЈ ДРАГОЈ СРБИЈИ, ОБЈАВИЛА ГА ЈЕ НАМА, СРПСТВУ И ЦИЈЕЛОМ СЛОВЕНСТВУ

Солидарисући се са Србијом, црногорски краљ Никола I Петровић Његош позвао је 6. августа 1914. године своје сународнике у рат оптуживши Аустроугарску да омета српски национални развој и ради против интереса Јужних Словена.

Црногорци!

Још не доспјесте да крв оперете с ваших храбрих мишица, а ваш стари краљ приморан је да ве и по трећи пут за непуне двије године дана позове под оружје, да ве и по трећи пут поведе у рат – у свети рат за слободу Српства и Југословенства.

Црногорци!

Судбоносни час је куцнуо! Црно-жути барјак, који од давних времена као мора притиска душу југословенског народа, развио се да тај народ сад потпуно уништи, да његове слободне представнике, Србију и Црну Гору, прегазе.

Узмичући пред најездом силнога Османлије, Југословени су се прилагођавали хришћанској Аустрији да се с њом заједно опру најезди са Истока. Они су код ње тражили спас живота, а нашли су гроб своје слободе. Немилосна Аустрија примала их је не као помагаче за заједнички опстанак, већ као измећаре и убоге најамнике да њиховим месом и крвљу њиховом штити искључиво своје себичне интересе. Држала их је као бедем према разјареном Азијату и гурала их немилосрдно на кланице њемачких и италијанских поља.

Хероји битке на Бауцену, гдје је славни шведски краљ погинуо, били су Југословени. Крвљу својом прелили су бојна поља Холандије и залили обале Сјеверног мора, Адрију су јој, залуду, само они очували. Беч, из којег се сада наредбе дају за уништење Српства, очували су бедеми костију словенских.

За све то Аустрија је захвалила Југословенству неправдом, гоњењем, робовањем и пакосним сијањем раздора међу браћом, за што је чак и цркву као средство узимала.

Док су ланци робовања стезали Словенце у земљама Монархије, дотле су носиоци црно-жуте боје чупали и исчупали срце Србиново – дивну Босну и Херцеговину.

Крвљу српском заливени Скадар и Драч отели су нам својим интригама. А кад им све то није помогло – кад су се слободне српске земље, оснажене посљедњим ратовима, хвала буди богу и јунаштву српском, спремале за нови културни живот; када су се словенска браћа наша заједно у пространој цркви све Југославије, са амвона којег отпочела се приповиједати слога, братство и једнакост – латили су се оружја да своје злобне намјере постигну, да нас униште.

Црногорци!

Аустрија је објавила рат нашој драгој Србији, објавила га је нама; објавила га је Српству и цијелом Словенству.

Нашу праведну ствар узела је у заштиту моћна Русија, представница великог Словенства и наша вјековна заштитница, са својим просвијећеним савезницима.

Црногорци!

Крв се већ лије на Дунаву, Сави и Дрини; лије се на границама наше моћне заштитнице Русије и њене савезнице Француске, па сад – ко је јунак, на оружје, ко је јунак нек слиједи корацима два стара српска краља: да гинемо и крв проливамо за јединство и слободу златну.

На нашој су страни бог и правда. Ми смо хтјели мир, наметнут нам је рат. Примите га као и увијек, примите га српски и јуначки, а благослов вашег старог краља пратиће ве у свим нашим подвизима.

Живјели моји мили Црногорци!
Живјело наше мило Српство!

Живјела наша моћна заштитница Русија и њени савезници!

Цетиње, 25. VII/6. VIII 1914.

Краљ Никола I Петровић

Преписка регента Александра и краља Николе дан уочи избијања рата

Регент Србије Александар
*Његовом величанству краљу Црне
Горе – Цетиње*
14/27. VII 1914.
(телеграм)

Покушали смо све могуће не би ли могли уштедети српском народу нове жртве и терете, али нисмо успели, јер је Аустро-Угарска тражила да принесемо на жртву драгу независност.

Бог је ваљда тако хтео да српски народ још једном стави свој живот у одбрану целога Српства.

Уверен сам да мој драги деда још јаче може да цени колико је био неоправдан захтев Аустро-Угарске, који је смишљен био да зада смртан удар сјајној будућности српског народа.

Испуњен сам великом радошћу кад сам сазнао, и ако у то нисам ни сумњао, да се Црна Гора солидарисала са Србијом у одбрани српског народа.

Наредбу за мобилизацију деле српске војске издао сам.

Свемогући Бог и помоћ царске и моћне Русије биће на страни српске правде, а тако исто и јавно мњење цивилизоване Европе.

Шаљем поздрав мојем мудром и драгом деди и храброј црногорској војсци.

Александар

Краљ Никола Петровић – Цетиње

*Његовом краљ. височанству
наследнику Александру – Београд*
14/27. VII 1914.
(телеграм)

Понос српског племена није допустио да се иде даље у попуштању. Слатке су жртве које се подносе за правду и независност народну.

У име Божје, а уз помоћ наше вјековне заштитнице моћне Русије и симпатије цивилизованих народа, наш ће Српски Народ и из овога великог наметнутог му искушења победнички изаћи и обезбедити своју сјајну будућност.

Моји Црногорци већ су спремни на граници, да гину у одбрани наше независности.

Живио, мој мили унуче, на радост твојега драгога оца и моју!
Живјела храбра српска војска! Живјело наше мило Српство!

Твој дјед Никола

СТО ГОДИНА ОД ПОЧЕТКА ВЕЛИКОГ РАТА

ВЛАДАРИ КАРАЂОРЂЕВИЋИ

КАРАЂОРЂЕВИЋИ ПОТИЧУ ИЗ КРАЉА КОД АНДРИЈЕВИЦЕ

СТО ГОДИНА ОД ПОЧЕТКА ВЕЛИКОГ РАТА

ПЕТАР БОЈОВИЋНА ЧЕЛУ ДУНАВСКЕ ДИВИЗИЈЕ, 1. НОВЕМБРА 1918. ГОДИНЕ УШАО ЈЕ
У ОСЛОБОЂЕНИ БЕОГРАД

Петар Бојовић (Мишевићи код Нове Вароши, 4/16. јул 1858 — Београд, 19. јануар 1945) био је српски и југословенски војвода.

Учесник је српско-турских ратова током којих је био у штабу Врховне команде, а по завршетку ратова постао је водник батерије у Београду. После српско-бугарског рата постао је водник коњице, а затим је 1891. положио испит и добио чин капетана. Истовремено је постављен за вршиоца дужности начелника Штаба Моравске дивизије у Нишу, где је остао пет година. Мењао је неколико дужности све до избијања Балканских ратова 1912. године, када је био командант Коњичке дивизије.

У Првом балканском рату Бојовић је био начелник Штаба Прве армије од октобра 1912. године. Истакао се током Кумановске и Битољске битке, после којих је добио чин генерала. По окончању Првог балканског рата, на његов предлог, а уз подршку војводе Путника, склопљен је савез са Грчком, као противтежа опасности која је тада долазила од Бугарске. У Другом балканском рату био је начелник Штаба Прве армије која је однела победу у бици на Брегалници, а после рата био је командант трупа Нових области на Косову и Македонији.

У Првом светском рату је био командант Прве армије. Учествовао је у завршним операцијама Церске битке, а по ослобађању Шапца, са овом јединицом форсирао је, почетком септембра, Саву и продро у Срем. Бива рањен у глежањ, па је смењен са места команданта. Од новембра 1914. до новембра 1915. године генерал Бојовић је био на располагању, када је због Тројне офанзиве, опет реактивиран. Опет је постао командант трупа Нових области и успео је да пружи отпор непријатељу, док се српска војска повлачила ка Косову. Када је донета одлука да се трупе повлаче ка Албанији, Бојовић је тада (децембар 1915.) постављен за начелника Врховне команде. Поднео је оставку начелника Врховне команде 19. јуна 1918. године, због неслагања око проширења Солунског фронта. Затим је опет постављен за команданта Прве армије, којом је командовао и у бици код Доброг поља. Због ратних заслуга 13. септембра 1918. добио је чин војводе.

Одликован је Орденом Југословенске круне првог реда (1930. године), Орденом Карађорђевог звезда првог реда (1933. године) и француским Орденом Легије части (1936. године). Носилац је многобројних највиших српских и савезничких одликовања. Уврштен је у ред највећих војсковођа Првог светског рата и српске ратне историје.

СТО ГОДИНА ОД ПОЧЕТКА ВЕЛИКОГ РАТА

КАРАЂОРЂЕВИЋИ И ВАСОЈЕВИЋИ

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА У КРАЉИМА

ГОДИНА ВЕЛИКИХ ЈУБИЛЕЈА

Годину која је на измаку обележили су велики, историјски изузетно важни, догађаји и јубилеји:

- 900 година од рођења Стефана Немање, родоначелника чувене династије Немањића (извориште родослова племена Васојевића), династије која је створила моћну и модерну српску државу;
- 100 година од почетка Великог (првог светског) рата, у којем је Србија била велика жртва (изгубила је готово трећину становништва) и славни победник овенчан славом;
- 70 година од ослобођења Београда, јубилеј који су увеличали импресивна војна парада и присуство великог госта и пријатеља Србије, председника Руске федерације Владимира Путина;
- 100 година од рођења једног од највећих писаца српског језика и знаменитог Васојевића, Михаила Лалића.

Академија у част и славу 100 година од Првог свјетског рата и 80-то годишњице од атентата на краља Александра I Карађорђевића, Спомен Дом – Музеј, Краље, 25. октобар 2014. године у 18 сати. Присутнима се обратио Горан Киковић, историчар, ријечима:

"Поштовани пријатељи, за моју вечерашњу бесједу одабрао сам наслов "КАРАЂОРЂЕВИЋИ И ВАСОЈЕВИЋИ".

Ове године обиљежавамо велике јубилеје - двеста десет година од Првог српског устанка, којег је подигао Ђорђе Петровић ("црни Ђорђе" како су га Турци називали Карађорђа), чији су преци одавде из јуначких и слободарских Краља, од братства Ђурковића. Овдје му је захвални народ подигао споменик. Да су Карађорђевићи поријеклом из Васојевића, постоје бројни докази, од којих истичемо сљедеће:

- У родослову Карађорђевића стоји, да је Карађорђе дјед Јован Ђуришић рођен у Васојевићима, који се са још два брата преселио у Србију 1740. године, а два брата су остала у Васојевићима. Кнез Петар I је у Краљима својим рођацима 1883. године саградио кућу која и данас постоји и зове се Кула Ђурковића, који су потомци Ђуришића. Спомен плоча на овој кули подсећа на боравак Петра I Карађорђевића у завичају својих предака. А у знак поноса и из осјећаја захвалности према војду Карађорђу, Васојевићи са својом браћом из Шумадије, подигоше му споменик у Краљима, који је на Видовдан 1996. године свечано открио др Милија Зечевић, почасни председник Удружења Васојевића.

- Вождов син Александар Карађорђевић (кнез од 1842. до 1858. године) био је веома поносан на своје поријекло из Васојевића, па је зато одржавао присне везе са владиком Његошем и мудрим духовником и главаром Васојевића Мојсијем Зечевићем. Александрова уставобрани-тељска влада је одржавала добре просвјетне везе са Васојевићима и пружала финансијску помоћ ђацима који су се школовали у Србији, а главарима у Васојевићима је слао дукате за набавку оружја и цебане која им је била потребна у борби против Турака. Поред тога, кнез Александар се посредством владике Његоша лично ангажовао на елиминисању племенских свађа између Васојевића и Србљака у Васојевићима.

- Кнез Петар Карађорђевић је више пута радо одлазио са Цетиња у Васојевиће и, према казивању старијих, често је у разговору истицао – да је по свом поријеклу Васојевић. Када је умро знамени васојевићки војвода и сенатор Миљан Вуков (1886.), кнез Петар Карађорђевић је са Цетиња отишао у Лијеву Ријеку и присуствовао сахрани, а прије тога био је присутан и на сахрани Миљановог сина бригадира Тодора Вуковића, који је преминуо у фебруару 1886. године.

- Када се Петар I Карађорђевић женио Зорком, кћерком књаза Николе (1883. године), тим поводом питао га је књаз Никола: "Зашто је баш изабрао војводу Миљана Вукова за старога свата?". Добио је одговор: "... по јунаштву и рођаштву ...", дакле, изабрао га је као "војводу своје крви и племена".

- Када се већ крунисао за краља Петар I, лично је дошао у Андријевицу да посети постојбину свога праједе, о чему постоји и филмски запис у Југословенској кинотеци у Београду.

- Поводом пуштања у саобраћај колског пута Пећ-Андријевица 1925. године био је организован велики сабор на Књажевцу код Андријевице, на којем су били краљ Александар и краљица Марија. На славолуку, на улазу у Беране, били су исписани стихови пјесника Мила Вуковића, начелника општине Беране:

"Родна груди ове земље,
колијевка Вожда - дједе,
стољећима чекала Те,
Краљу славе и побјезде!"

А на том слављу народни гуслар Вуко Ацић пјевао је пјесму о васојевићком поријеклу Карађорђа. Тада неко од присутних упита краља: "Величанство, је ли ово тачно?", а краљ потврди: "Тачно је!"

- На учестале вијести из Мораве, како су називали шире подручје Шумадије, да Кара-Ђока из Тополе ниже бројне успјехе у борби са

Турцима, игуман Нићифор предложи Васојевићима – да (1804. године) пошаљу депутацију Карађорђу. Поред игумана Нићифора у депутацији су били још: Григорије Млађеновић, Радуле Ђинових, Никола Саичић, Радуле син кнеза Јова Тадића, Вуксан Војводић, Радован Лекин Војводић, Стефан Саковић, Павић Бакић, Божо Вешовић, Величко Томашевић и други.

Са игуманом Нићифором пошао је и ђак Милош Зечевић, који ће постати касније игуман Ђурђевих Ступова – под именом Мојсије. Депутација изађе пред врховног Војводу, изрази му своју приврженост и пренесе му поздрав Васојевића, које је такође већ било устало против Турака. Карађорђе депутацију лијепо прими, и по приповиједању игумана Мојсија, изјави: "Па и ја сам од куће Васојевића".

Пошто се развијао разговор о поријеклу Војводе, истакнуто је – да је Карађорђе унук Јована Радулова Ђуришића из села Краља крај Андријевице, као и да је извјесни Ђуро Ђуришић имао 9 синова који по њему добише презиме Ђурковић. Када су Турци 1738. године напали и попалили Васојевиће, Ховерер Авди паша Махмутбеговић тада поведе у ропство много васојевићког живља у Пећ, међу њима и четири Ђурковића. Међутим, Ђурковићи убрзо успију да побјегну у Мораву (Шумадију). Један од тих Ђурковића је био и Јован, дјед Карађорђе. По предању, које се преносило са кољена на кољено, Васојевићи су увијек говорили да је Карађорђе поријеклом од Ђуришића, а Карађорђевићи су тврдили да су од Ђурковића. У ствари, ради се о истом поријеклу, јер су се Карађорђевићи преци до Ђура презивали Ђуришић, а од Ђура Ђурковићи. Неусаглашени су, међутим, подаци према овом извору о томе, да ли се прајед Карађорђе звао Радуле, или Ђуро, као и да ли је прајед Карађорђе имао 5, како је то напријед речено, или 9 синова, како је о томе прибилијежио Томаш Катанић.

Споменик Војду Карађорђу у Краљима

Колико је Карађорђе био цијењен најбоље говоре стихови у "Горском вијенцу" Петра Петровића Његоша о Карађорђу.

"Дике народ, крсти земљу,
а варварске ланце сруши,
из мртвијех Срба дозва,
дуну живот српској души".

СТО ГОДИНА ОД ПОЧЕТКА ВЕЛИКОГ РАТА

КАРАЂОРЂЕВИЋИ И ВАСОЈЕВИЋИ

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА У КРАЉИМА

ГОДИНА ВЕЛИКИХ ЈУБИЛЕЈА

Годину која је на измаку обележили су велики, историјски изузетно важни, догађаји и јубилеји:

- 900 година од рођења Стефана Немање, родоначелника чувене династије Немањића (извориште родослова племена Васојевића), династије која је створила моћну и модерну српску државу;
- 100 година од почетка Великог (првог светског) рата, у којем је Србија била велика жртва (изгубила је готово трећину становништва) и славни победник овенчан славом;
- 70 година од ослобођења Београда, јубилеј који су увеличали импресивна војна парада и присуство великог госта и пријатеља Србије, председника Руске федерације Владимира Путина;
- 100 година од рођења једног од највећих писаца српског језика и знаменитог Васојевића, Михаила Лалића.

Такође ове године обиљежавамо и стогодишњицу од Првог свјетског рата, у којем је побједу однио Карађорђевић потамак, Краљ Александар I Карађорђевић, који је рођен у Црној Гори, на Цетињу, 1888. године, као син краља Петра Карађорђевића и Зорке Петровић, кћерке кнеза и краља Николе. Живио је и школовао се у Женеви и Петрограду, а као школовани официр активан је учесник првог и другог Балканског рата и Првог свјетског рата. Управо пред сâм Први свјетски рат постаје регент и тако његово фактичко управљање земљом и вршење власти траје пуних 20 година. Био је краљ Србије, краљ Срба, Хрвата и Словенаца, а 3. октобра 1929. државу је назвао јединственим именом: Краљевина Југославија.

Краљ Александар је био државник, војсковођа, ослободилац, ујединитељ, европејац, миротворац, ријечју велика личност свога времена и као такав засметао је фашистима и Хитлеру, који 9. октобра 1934. извршише на њега атентат у француском граду Марсељу. И њему је народ Полимља подигао давне 1929. године Споменик у част пуштања у саобраћај пута Беране-Бијело Поље, чему је претходила његова посјета Васојевићима и Црној Гори 1925. године.

О његовој посјети Васојевићима подаци говоре да су краља у свим мјестима кроз које је прошао дочекивали угледни прваци и домаћини тога времена. На Чакору га је између осталог поздравио народни посланик и учитељ из Велике Новица Поповић. У Андријевици га је дочекао Ђукан Вулевић, учитељ из Трешњева, са својим ђацима и тражио изградњу нове школе у Трпчи, што је и учињено. Беране је посјетио 17. септембра 1925. у пратњи Марка Цемовића и других великодостојника. Приликом доласка у манастир Ђурђеви Ступови дочекали су га поздравним говорима игуман Јосиф Лекић и професор и књижевник Драгиша Боричић. Приликом те историјске и, испоставиће се, и једине посјете српског краља Црној Гори до данас, истицано је са радощју и поносом поријекло Карађорђевића из Васојевића.

Занимљиво је да је на примједбу једног угледног домаћина "зашто Васојевићи немају посланика у Скупштини Југославије" краљ одговорио ријечима "шта ће вама посланици, ви имате краља!".

Много година касније Радован Бећировић Требјешки, познати гуслар и пјесник, сликовито је стиховима приказао и доказао поријекло Карађорђевића:

"...Кад погледаш на Васојевиће,
ту је било Карађока биће,
одатле му света лоза ниче,
те се њиме покољења диче".

Краљ Александар је високо цијенио Васојевиће и њихов допринос у борби за ослобођење и уједињење српског народа, што најбоље говори податак да је са простора Васојевића златну Обилића медаљу за храброст добило 196 учесника, сребрну 765, а медаљу за ревносну службу 96, што чини укупно 1057 одликовања. Колико су Васојевићи цијенили и поштовали Краља говори податак о томе да је, 9. октобра 1934., када је убијен, "плакала цијела Лимска долина". Било је и црних барјака на појединим кућама, а многи су црногорске капе са четири оцила носили са црним флором. Васојевићи су били дубоко свјесни кога и шта губе..."

Зато и вечерас овдје у Краљима и обиљежавамо овом свечаном академијом 80 година од атентата на Краља Александра и сто година од Првог свјетског рата којег нијесу изазвали Срби него српски непријатељи. Срби су се кроз историју увијек бранили од разних окупатора и никада нијесу освајали туђе, већ бранили своје територије. Зато вечерас са поносом кажемо да смо ми потомци наших славних предака које су водили Карађорђевићи. Поносимо се и јунацима какав је био Гаврило Принцип. Зато слава Принципу, слава и свим нашим славним прецима!

Краљ Никола, господар Црне Горе, изузетно је цијенио Васојевиће, о чему сведочи писмо Војводи Лакићу:

ВОЈВОДИ ЛАКИЋУ, КОМАНДАНТУ ВАСОЈЕВИЋКОГ ОДРЕДА

Мојим храбрим Васојевићима изјављујем моју краљевску благодарност, како на хабром и неустрашивом држању у борбама против надмоћнијег непријатеља, тако исто и на хуманим и братским поступцима, исхрањивајући не само војнике из васојевићких бригада, већ и остале војнике црногорске и србијанске војске, који дјејствују и пролазе преко њихове територије.

Истрај, јуначки соју Васов, велика српска породице, да се хвалиш и поносиш међу Морем и Дунавом, док буде Срба и јунака.

Истрајте, најљепши моји синови.

Краљ, 16. XII 1915.

ВЕЛИКИ САБОР ВАСОЈЕВИЋА У САВИНОМ СЕЛУ

У СЛАВУ СВЕТОГ АРХАНЂЕЛА

Васојевићи се током године окупљају више пута. Најчешће се окупљају у Београду, а веома су значајна и упечатљива и окупљања у Савином Селу и Лијевој Ријечи код Васове цркве или преко Трешњевика (Андријевица и Беране..) за завјетну славу Васојевића, на дан Светог Александра Невског, 12. септембра.

У Савином Селу, такође сваке године, Васојевићи се окупљају задње суботе уочи Аранђеловдана. Окупи се око 1000 племеника и њихових пријатеља и гостију из Црне Горе, Србије и расејања. Програм дружења садржи радни и свечани дио и наравно весеље.

У Савином Селу живе Васојевићи по роду и Васојевићи по мјесту. Подружница Удружења Васојевића у Савином Селу негује традиције старога завичаја.

За дружење 2014. године предсједник подружнице Марко Ђукић послао је поруку:

Подружница удружења Васојевића у Савином Селу у суботу, 15. новембра 2014. године одржава редовну годишњу Скупштину и обележава 70 година победе над фашизмом, као и Дан колонизације.

Ово је двадесет трећи пут како се обележава и прославља племенска слава Васојевића –Аранђеловдан. На скупу присуствује преко 500 гостију из Србијеи Црне Горе и других крајева, делегација Берана, представници институција и удружења, црквени великодостојници. На Скупштини је избор делегата и додела колективних и појединачних признања. Куриозитет таквих одлука је и додела златне повеље 2007 године Предсједнику Руске федерације Владимиру Путину и повеља ондашњем амбасадору у Србији Александру Алексијеву. На великој Скупштини Путин је предложен за Нобелову награду за мир. Признања су уручена и изасланику Руске амбасе у Београду Олегу Булдаковом, који је том приликом почасном предсједнику Проф. др Милији Зечевићу уручио симбол родног града предсједника Путина “Споменик Петру Великом”.

У новоотвореној канцеларији Васојевића у Савином Селу овога пута дочекаћемо представнике делегација Васојевића из Црне Горе, Београда, Врбаса, Суботице, Новог Сада. Објект има око 120 квадрата и адаптиран је. Поред анализе рада Подружнице биће усвојен и будући план рада. Подружница има висок степен аутономности што не умањује чврсту везу са матицом, односно удружењем Васојевића у Београду. Релевантна је непосредност и свакодневни континуирани контакт.

Вук Дедовић, Марко Ђукић и генерал др Лука Кастратовић

Сабор у Савином Селу

Савино Село –престоница Васојевића у Војводини

Савино Село добило је име по народном хероју Сави Ковачевићу

У ТРЕШЊЕВУ НА ЦРВЕНИМ ПРЛИМА ПРЕЦИМА У ЧАСТ ОТКРИВЕН СПОМЕНИК

СЕДАМ КАРАЂОРЂЕВИХ БАРЈАКА

КАРАЂОРЂЕВИ БАРЈАЦИ И ДАНАС ПРЕДСТАВЉАЈУ СИМБОЛ ОСЛОБОДИЛАЧКЕ БОРБЕ У ВАСОЈЕВИЋИМА – ИСТАКАО ГЕНЕРАЛ ЛУКА КАСТРАТОВИЋ

Споменик је открио генерал др Лука Кастратовић, предсједник Удружења Васојевића следећом бесједом:

“Окупили смо се на Црвеним Прлима, поред Ситне Луке да, у ово смутно вријеме, обиљежимо велико, историјско дјело Васојевића, потомака Немањића, највећег српског племена, примање Седам Карађорђевић барјака, симбол приступања српској револуцији 1804. године и заједничкој боеби за ослобођење од вјековног турског ропства.

СЛАВА ПРЕЦИМА – НАУК ПОТОМЦИМА

Откривамо споменик на Дан устанка наше општине Андријевице, Дан устанка у срезу андријевичком у Другом свјетском рату. Споменик је подигнут на иницијативу и у организацији Удружења добровољаца ратова од 1912. до 1918. године, њихових потомака и поштовалаца и Удружења бораца ратова 1990-1999. године. Посебно се ангажовао члан Удружења добровољаца Драгоје Бакић, а ово је пети споменик за који је Драгоје водио активности од иницијативе, прикупљања прилога до откривања.

Посебно се испред Одбора села Забрђе, Слатина и Трешњево захваљујемо општини Андријевца, која је уврстила откривање споменика у протокол прославе Дана општине и пружила велику помоћ у изградњи споменика. Српска револуција 1804. године надовезује се на средњовјековну државну традицију, на лозу Немањића и предање о Косову, кнезу Лазару и Царству небеском. Косовска традиција тада је доживјела ренесансу и у наредном периоду утицала на српску политику у формирању националног програма и рада на ослобођењу српског народа и освете Косова.

Седам барјака које је Карађорђе Васојевићима додијелио у Првом српском устанку, 1809. године, и онда, и касније, а и данас представљају симбол ослободилачке борбе у нашем крају. Ови барјаци као и именовање народних главара по узору и звањима у Србији значили су успостављање институција власти у овој области под Карађорђем. Ово сједињење Васојевића са Карађорђевом Србијом оставило је дубок траг у свијести народа овога краја.

Ситна Лука је до 1896. године била најљепша драга (равница) у долини Лима. То је било мјесто саборовања, окупљања Васојевића, народа и главара, гдје се пјевало и коло играло, гдје су се доносиле све важне одлуке за живот и рад племена, мјесто одакле се одлазило у бој за слободу. Те 1896. године наишло је велико невријеме, "велика поводња" која је Трешњево испресијецала јаругама, а Ситну Луку такође испресијецала и притиснула земљом. Од тада се Васојевићи окупљају на Књажевцу. Јаруге су пошумљене тек после Другог свјетског рата да се ерозија заустави, али су трагови остали.

Остала су и Црвена Прла, као врх једне од тих јаруга, да свједоче о једном прохујалом времену. Овдје је 17. јула 1941. године заустављена (нападнута) окупаторска, италијанска колона, када је народ још једном, у својој славној историји, устао да се бори за слободу и показао да не признаје окупацију, чиме је почео устанак против окупатора у Другом свјетском рату.

Данас смо се сабрали да, откривајући споменик Седам Карађорђевић барјака, отргнемо од заборава историју овог краја, да се одужимо, макар симболично, нашим прецима који су вјекovima водили ослободилачку борбу. Да нараштајима оставимо поруку чинећи дјела којима ће се поносити и даље преносити дух слободе, правде и племенитих вриједности Васојевића.

ИСТОРИЈА ЗА ПОНОС

Откривамо споменика Седам Карађорђевић барјака, симбол ослободилачке борбе Васојевића. Подсећање на Карађорђевић барјаке данас, у вријеме помахниталог глобализма "универзалних људских права" по мјери и вољи евроатланских моћника, који демократију шире обојеним револуцијама, пучевима, ваздушним ударима, крестаећим ракетама, осиромашеним уранијумом, генетски модификованом храном, сумњивим љековима, летећим "хемијским лабораторијама", метеоролошким "благодетима", геј парадама и другим достигнућима модерног доба, има велики значај.

Народ који се одрекне своје историје и традиције изгубљен је. А управо то желе и подстичу моћници нове глобалистичке епохе.. Карађорђевић барјаци нас подсећају на нашу историју, на вјековну борбу нашег народа за

одбрану вјековног огњишта од разних завојевача и угњетача. Да се наши преци нијесу борили за ослобођење нас данас не би било. То се не смије сметнути с ума, не смије се заборавити. А вјечито су били принуђени да се боре за правду, истину и слободу, од далеко јачег непријатеља него што је овај данас. Јер ми данас знамо ко је ко, а развијен систем информисања не може да у потоуности сакрије нечасне намјере и циљеве. Иако систем омогућава велике манипулације и дезинформације, глобалне, тежишне намере не могу остати тајна. У тој борби падале су велике жртве. Не смијемо заборавити да су наши Васојевићи, наша села и светиње често, до темеља, спаљиване и похаране, становништво превјеравано, убијано и одвођено у ропство, али нас нијесу уништили, нијесу нас утрли, како су замишљали.

Шта су нам на примјер Турци, под командом Кариман-паше, на превару урадили 1768. године, свједочи недавно подигнут споменик испод Жељевице, поред цркве Свих светих. Посјекли су шездесет највиђенијих глава из Слатине, Забрђа и Трешњева, женску чељад одвели у хареме, способне за рад продали у робље, а нејач и старе пустили кућама да приповиједају како ће проћи сви они који им се не покоре.

Данас пропаганда новог свјетског поретка шири тезу да су они толико јаки, да им се нико не може супроставити. Нема сврхе супростављати им се, већ се покорити, јер је то за народ најбоље. А када су се наши преци борили за слободу, и тада је, у њихово вријеме, била јака сила, некад јача од ове данашње, али нијесу клонули, борили су се и изборили. Примењивали су свакојаке методе и притиске. Поред наведеног, отимали дјецу из колијевке, одводили у јаничаре и обучавали да врше велика звјерства над својим народом, од посјечених глава зидали ћеле куле, што нигдје у свијету није забиљежено. Зар такви могу да нас уче шта је демократија и шта су љуска права? Зар такви могу да нам буду искрени пријатељи? Или да нам буду учитељи или "старатељи" у "освајању слободе"?

Споменик Седам Карађорђевић барјака

У ТРЕШЊЕВУ НА ЦРВЕНИМ ПРЛИМА ПРЕЦИМА У ЧАСТ ОТКРИВЕН СПОМЕНИК

СЕДАМ КАРАЂОРЂЕВИХ БАРЈАКА

ВАСОЈЕВИЋИ СУ УЧЕШЋЕМ У ПРВОМ СРПСКОМ УСТАНКУ ДАЛИ ВЕЛИКИ ДОПРИНОС НАЦИОНАЛНОМ ОСЛОБОЂЕЊУ СРПСКОГ НАРОДА

Народ који је спреман да се бори за очување свог националног бића и слободе не може бити побијеђен. И управо је то порука ових Седам Карађорђевићких барјака, симбола ослободилачке борбе нашег краја, наших Васојевића.

НАРОД НЕ МОЖЕ БИТИ ПОБИЈЕЂЕН

Српски устанак 1804. године имао је снажан одјек код Васојевића, као и код других племена Брда и Херцеговине. Васојевићи су са великим симпатијама пратили ослободилачку борбу Срба у Србији и њеном окружењу. Испољавали су жељу за успостављањем сарадње с устаницима у Србији ради заједничке борбе против турске власти.

Та жеља се остварила тек 1809. године када је Карађорђе покренуо Рашко-полимску офанзиву. Уочи офанзиве писао је Петру I да ће почети офанзиву,

паши Скопљаку. Тешки порази двије турске војске још снажније су одјекнули и подстакли револуционарни покрет у Васојевићима, који су се листом дигли на устанак.

Турци су вршили притисак и присилно мобилисали Србе из Бихора и Корита, али су те јединице у току борбе прешле на Карађорђеву страну и допринијеле слому Нуман-паше. Карађорђе је васојевићке главаре главаре примио након битке на Суводолу, разговарао са њима у селу Буковику и упознао их са планом даљих операција своје војске. Васојевићким и другим брдским племенским главарима потврдио је стара главарска звања и титуле, а неким подарио нова звања и чинове. Вуксана Лакићева именован је за војводу. Контакти и разговори главара са Карађорђем увјерили су Војводу да његова војска у даљем походу може рачунати на пуну и масовну подршку становништва.

Симболи борбе Васојевића за слободу: споменик Устаницима против фашистичког окупатора 17. јула 1941. године и споменик Седам Карађорђевићких барјака и српске револуције 1804-1813. године –Првог српског устанка

Успјеси Карађорђевој војске, остварени до јула 1809. године, били су велики и веома значајни. Пресјечена је саобраћајница Румелија-Босна ("царска цада") и прекинуте копнене везе између Босне и Скадра, чиме су доведене у опасност турске позиције у Босни и Херцеговини.

Турске власти на простору између старе Црне Горе и граница устаничке Србије биле су у расулу. Револуционарно врење у Васојевићима, Морачи и околним племенима и крајевима било је на врхунцу. Социјално-економске претпоставке за ослободилачку борбу биле су од раније сазреле.

Устанак је представљао израз незадовољства угњетених маса, а подстакли су га и успјеси ослободилачке борбе српских устаника, побједи Карађорђевој војске у Рашкој области и даље наступање у Васојевићима и даље ка Брдима. Карађорђе је лично предводио устаничку војску у рашко-полимској офанзиви.

замоливши га да и он крене са црногорском војском на сјевер, према Лиму и Тари. Карађорђе се и раније залагао за што тјешњу сардњу са митрополитом Петром I и за проширење ослободилачког покрета на Херцеговину и Брда, чак и сјеверну Албанију. Тек је 1809. године Петар I био у могућности да предузме значајне мјере за подстицање устанка на територији која је раздвајала Црну Хору и Србију. Ослобођење ових територија био је циљ и Црне Горе и Србије.

Као најснажније српско племе Васојевићи су били најпогоднији за одржавање веза између Црне Горе и Карађорђевићких устаника. Васојевићки војвода Лакић Кастратовић (то звање је добио од скадарског везира крајем 18. вијека) у том судбоносном часу је схватио да је ослободилачка борба и сарадња с Карађорђевој Србијом једино исправан национални пут и придружио се устаничком покрету. Послао је Карађорђу тајну поруку по свом сину Вуксану-Муси, затим попу Луки Бојовићу, харамбаши Николи Саици и још дванаесторици других првака и племенских главара, да је спреман да садејствује са српском устаничком војском.

ВАСОЈЕВИЋИ – СПОНА СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ

Продор српске војске у Рашку област изазвао је револуционарно расположење у Васојевићима. Карађорђе је на простору између Сјенице и Пријепоља потукао босанску војску, а 27. маја 1809. године код Суводола разбио Нуман-пашу Махмутбеговића, који је журио у помоћ Сулејман-

Карађорђевој војводе су одржале масовне народне зборове код манастира Ђурђевих Ступова, на Ситној Луци у Трешњевој, у Краљима (одакле потиче Карађорђевићки Петар) и Полимљу, на којима су јасно изложени циљеви ослободилачке борбе и тежње за уједињењем ових крајева са Карађорђевој Србијом. На збору, на Ситној Луци доодјелено је Васојевићима седам барјака, и то: Милошу Вешовићу из Лијеве Ријеке, Радославу Вулевићу из Трешњева, Нову Драговићу, Величку Томашевићу из Лужца, Алекси Крговићу из Петњице, Перку Пешићу из Лубница и Андрији Чукићу из Трешњева. Откривање овог споменика шаље поруку да се Васојевићи поносе и да чувају успомену на ове барјаке као доказ и симбол некадашње заједничке борбе за национално и социјално ослобођење српских устаника и народа овог краја.

Ослобођење Васојевића и других брдских племена 1809. године оставило је дубок траг на њихову свијест о неопходности и потреби заједничке борбе за национално ослобођење. Својим учешћем у Првом српском устанку Васојевићи су дали скроман допринос утемељењу српске националне државе као и слабљењу турске власти. Васојевићки устанак је представљао почетну фазу у развоју револуционарне борбе, до коначног ослобођења српских поробљених територија – 1912. године. “

РАЗВОЈНЕ ПЕРСПЕКТИВЕ БЕРАНА

ПРОЈЕКТИ ШТО ЖИВОТ ЗНАЧЕ

Драгослав Шћекић, градоначелник, рођен је 10. јула 1977. године, у Беранама. По струци је дипломирани економиста. Радио је у Атласмонт банци, на пословима контроле платног промета. Посланик Скупштине Црне Горе био је у два мандата, у периоду од 2009 - 2012. године и од 2013. године. Председник је Општинског одбора Социјалистичке народне партије Беране и члан Главног и Извршног одбора Социјалистичке народне партије Црне Горе. Ожењен је и отац петоро

Јесен у Васојевићима обиљежила је акција *Уибеници за ђаке прваке*, којом су сви првачићи са територије општине Беране добили бесплатне књиге за први разред и прибор за школу. Овом активношћу локалне управе обухваћене су три градске и пет основних сеоских школа са подручним одјељењима.

Ово је само један од потеза којим је нова власт коалиције, *Здраво Беране СНП-ДФ*, од априла мјесеца текуће године показала да је спремна и одлучна да побољша услове за живот у граду на Лиму.

Беранско културно лето је традиционална манифестација која је сваке године окупља велика имена из свијета књижевности, сликаства, глуме... Тако су и ове године посетиоци имали прилику да уживају у књижевним вечерима, изложбама слика, позоришним комадима. У склопу овог културног дешавања, као поклон суграђанима поводом *21. Јула, Дана општине Беране*, организован је концерт на ком су на препуном градском тргу наступили **Јадранка Барјактаровић, Милена Ђеранић и Ђемо**.

Другог августа на беранском аеродрому скоро осам хиљада људи уживало је на *Thunder festu*, на ком су наступила позната имена из свијета електронске музике са регионалне музичке сцене: **DJ Sophie, Igor Garnijer** и **The Beatshakers**. Обзиром на велики одазив, како Беранаца тако и гостију из околних градова, организатори, Општина Беране, Туристичка организација Беране и Савјет младих Општине Беране, дали су обећање да ће **Thunder fest** постати водећа љетња фестивалска манифестација у овом дијелу Црне Горе.

Thunder festu је предходила традиционална *Шлауфијада „Беране на Лиму“*. Ове године организатори су били Општина Беране и Туристичка организација Беране, уз подршку генералног спонзора компаније *МТЕЛ д.о.о.* уз партнерску сарадњу невладиних организација, приватних и јавних предузећа. Дефиле на беранском корзоу са око 50 учесника са шлауфима разних величина подсетило је Беранке и Беранце на давне године када је ова манифестација рођена, па су уз добру атмосферу испратили читаво дешавање.

Протеклих мјесеци Туристичка организација Берана организовала је и подржала реализацију манифестација као што су *Параглајдинг* и *Лимска регата, Заједничко вјенчање на Јеловици, Аеромитинг моделара*.

Рјешавање питања отпада у Беранама

У Беранама је, на иницијативу Председника Општине, *Драгослава Шћекића*, одржан регионални састанак 11 општина Сјевера Црне Горе на тему успостављања одрживог модела управљања отпадом.

Том приликом је закључено да је потребно формирати међуопштински тим који ће у сарадњи са Министарством одрживог развоја и туризма радити на дефинисању трајног рјешења за управљање отпадом на сјеверу Црне Горе, водећи се чињеницом да је отпад ресурс, чијим коришћењем ће се допринијети како очувању природних ресурса, тако и унапређењу квалитета животне средине овог региона. Обзиром да се Општина Беране суочала са вишегодишњим проблемом око одлагања отпада, у току су активности око стварања услова за привремено одлагање отпада на новој локацији у Рујишћима.

Формиран тим за управљање пројектима

Настављено је са реализацијом свих започетих пројеката, а јачањем тима за управљање пројектима, планираним како за националне, тако и за европске и међународне фондове, створени су предуслови за унапређење стања у нашем граду, изразом и имплементацијом нових. Тим је институционализован оснивањем *Одјељења за европске интеграције*, у оквиру Службе менаџера. Припремљене су и поднијете многе апликације за финансирање пројеката, док су неки у фази израде: *Набавка специјализованог возила за превоз особа са инвалидитетом* за потребе *ЈУ Дневни центар, Изградња рециклажног дворишта* за потребе Комуналног предузећа, *Пројекат II међународни атлетски митинг-Иванград 2014*. Припремљени су и пројекти којима Општина Беране за ангажовање геронтодомаћица, као и пројекат за потребе *Полимског музеја* намијењен за уређење спомен комплекса, парка и трим стазе на Јасиковцу. У току су активности на реализацији пројекта постављања расвјете на Градском фудбалском стадиону, као и разрада идеје за пројекат изградње мини хидроелектране на градском водоводу.

Ради се на прикупљању пројектне документације за потребе Регионалног стамбеног програма за избјеглице, којим је предвиђена изградња око 70 стамбених јединица за потребе расељених лица.

Пружена је техничка подршка пројектима *Љетња медицинска пракса Беране 2014* и *Куп подунавских земаља у flyfishingu*.

У сарадњи са Дирекцијом јавних радова настављене су активности на изградњи

Спортске хале, завршавају се радови и опремање Универзитетског центра, започета је реализација пројекта санације одлагалишта отпада на Васовим водама. Настављена је изградња Поликлиничког центра са Ургентним центром, изградња постројења за пречишћавање отпадних вода и унапређења канализационе мреже тече предвиђеном динамиком. У координацији са Дирекцијом јавних радова асфалтирано је три километра локалних путева, на подручју Будимље, Буча и Бастаха.

Из средстава локалног буџета издвојена су средства за асфалтирање путева у Дапсићима, Беранселу, Загорју и Петњику, као и два километра у Шекулару, до Липовица. У току је припрема за почетак радова на санацији Терамске улице и улице IV Црногорске. Ријешен је и вишедценијски проблем са атмосферском канализацијом у улици Милоша Малишића.

У комуникацији са Дирекцијом за саобраћај, припремљена је техничка документација за пјешачки мост у Харемима и завршава се пројектна документација за мост на Лиму, према Доњим Лугама. Завршено је измјештање осам километара водоводне мреже из трасе регионалног пута Беране- Лубнице, и обављени радови заштите водоизворишта на Мерића врелу. Упоредо са овим настављене су активности на изградњи водовода на Полици.

Урађена је пројектна документација за изградњу канализационе мреже, у дужини од једног километра, на траси регионалног пута Беране- Лубнице, за насеља Пешца и Луџац. Почетак радова планиран је за почетак октобра.

У претходном периоду завршена је израда пројектне документације за сточну пијаци и сточно гробље, а радови на поменутом пројектима су у току.

Настављене су и активности на реализацији пројекта *Регионални бизнис центар*, а потписан је и уговор за ангажовање експерата за припрему предлога статута и начина оснивања предузећа *д.о.о Бизнис инкубатор*.

На петој сједници Скупштине општине донесена је одлука о формирању Друштва са ограниченом одговорношћу *Паркинг сервис Беране*.

Остварена је сарадња са фирмом *Омега Соунд* из Подгорице, која је донирала Општини Беране мобилијар за дјечија игралишта. Једно је постављено у парку поред Лима, а друго је уступљено вртићу *Радмила Недић*.

Уз сарадњу са фондацијом *Caritas* и побратимском општином Дуденланж из Луксенбурга завршено је дјечије игралиште са комплетним мобилијаром у великом парку покрај Лима.

Сарадња

Нова локална власт је, у циљу јачања комуникације и сарадње локалне самоуправе са грађанима, посјетила све мјесне заједнице на територији општине, након чега су утрђени проблеми и приоритети за рјешавање.

У циљу што квалитетније сарадње локалне управе и привредног сектора локално руководство разговарало је са предузетницима и привредним друштвима која послују на територији Берана. Том приликом договорени су модалитети пружања подршке бизнису, у циљу подстицања економског развоја и повећања запослености на територији општине, а иницирано је и формирање удружења привредника Берана.

На иницијативу *Завичајног удружења Комови*, локална управа покренула је процедуру братимљења са градом Крагујевац.

Образовање

Беране може да се похвали новим високообразовним програмима, а то су Специјалистички студијски програм *Здравствена њега* на Високој медицинској школи и *Био ЕМИС пројекат* - постдипломски програм Електротехничког факултета. Ово, уз остале студијске програме, отвара могућност да у наредном периоду Беране постане регионални центар високог образовања.

Водећи бригу о онима који остварују завидне резултате у свом школовању, награђени су најбољи ђаци основних и средњих школа, са намјером да им такав вид пажње од стране локалне самоуправе буде подстицај за даљи рад и успјех.

Хуманост на дјелу

Хуманост и велико срце Беранаца се показало у периоду када су Србију и Босну и Херцеговину захватиле велике поплаве, и када је локална самоуправа, уз несебичну подршку свих грађана, прикупила и упутила хуманитарну помоћ, као и подршку у виду људства и опреме Службе за заштиту и спасавање, у подручју захваћеном овом елементарном непогодом. Тим поводом, на иницијативу Председника Општине, одржан је и Хуманитарни концерт, када су својим доприносом бројна удружења, институције и појединци показали да сви заједно можемо много када је у питању подршка људима у невољи.

Водећи бригу о најсиромашнијим, донијета је Одлука о давању на коришћење једног објекта Епархији будимљанско-никшићкој, са циљем отварања *Народне кухиње*.

Интензивно се ради и у рјешавању социјалних потреба и стамбених проблема материјално најугроженијих грађана Берана.

Рјешавање проблема паса луталица

Ново руководство је рјешавање проблема паса луталица уврстило међу приоритете. Кроз изградњу азила за напуштене животиње активности на рјешавању овог проблема се налазе у завршној фази.

ПОСЈЕТА БЕРАНСКОГ РУКОВОДСТВА СЕЛУ ЗАГОРЈУ

БОЉИ ДАНИ ЗА ЗАГОРЈЕ

ИНИЦИЈАТИВА ЗА БРАТИМЉЕЊЕ ОПШТИНА КРАГУЈЕВАЦ И БЕРАНЕ

Село Загорје

Беранско село Загорје, смјештено у питомој котлини између брда Буковац и Осоја, са око 90 домаћинстава, броји преко триста становника. Због своје специфичне конфигурације, али и због великог броја нових и прелијепих кућа Загорани своје село све чешће називају "Беранска Калифорнија". Истичу да бајковити изглед њиховог мјеста ријетко кога може оставити равнодушним и да ће сваки путник, намјерник који се упути према Загорју, наићи на топле ријечи гостопримних домаћина. Да је то тако увјерили су се и представници локалне управе који су, боравећи у Загорју, у кући **Верољуба Лакићевог Кастратовића**, разговарали са мјештанима о питањима која заокупљају њихову пажњу. Загорани су предочили општинској делегацији да их посебно радује што се, последице неких турбулентних дешавања, мјештани њиховог села све више уједињују и што се, остављајући политику по страни, све више окрећу егзистенцијалним питањима. Казали су да им то представља додатни мотив да, уз помоћ Општине, крену у реализацију зацртаних пројеката. Напоменули су да, у циљу што јачег духовног јединства, намјеравају да у селу подигну цркву и да су су у том правцу већ предузели одређене активности, надајући се да ће у Загорју засијати свето здање које ће окупљати вјерни народ овога краја.

ИЗГРАДЊА ЦРКВЕ

"Радује чињеница да село Загорје није замрло и да овдје свако нешто ради, онолико колико му то могућности дозвољавају. Радује и то што људи овдје све мање причају о великим темама, а све више о животним питањима. Једноставно, народ је почео да схвата да и овдје може да се организује нормалан живот, иако су неке старије генерације масовно хрлиле ка великим градовима. Тако се, поред настојања да се, у циљу подизања стандарда, ријеше одређени инфраструктурни проблеми, дошло на идеју да се у селу, ради духовног јачања, гради црква. Биће то не само богомоља, него храм духовности, који ће давати снаге да се вратимо из неке залуталости и да заједнички одговоримо свим постављеним задацима" - нагласио је познати љекар **Радослав - Зеко Кастратовић**, рођени Загоранин, који деценијама живи у Београду.

Мјештани су нагласили да им главни проблем представљају лоше саобраћајнице и да од локалне управе очекују да ће издвојити средства за санацију путева у њиховом селу.

"Још прије двадесетак година властитим средствима мјештани су асфалтирали пут до Загорја. Но, временом асфалтни застор у дужини од 2,5 км је доживио велика оштећења. Али, и поред тога, надлежни последњих година нијесу предузимали ништа да оштећене путеве доведе у стање које би омогућило нормалну саобраћајну комуникацију. Такође, годинама смо истицали да је неопходно извршити асфалтирање пута од Загорја према Петњику и Доњој Ржаници чиме би добили кружни ток до града и скратили путовања до свих села у окружењу. Међутим, изостала је реализација и тог пројекта. Зато се искрено надамо да ће ново општинско руководство имати слуха за наше проблеме и да ће дати пуни допринос да Загорје добије обриси једног модерног урбаног мјеста јер оно то заиста заслужује" - нагласили су присутни мјештани.

Предсједник општине **Драгослав Шћекић** је предочио Загоранима да је тим, на чијем се челу налази, припремио план који предвиђа да се посебна пажња посвети људима који су одлучили да остану да живе на сеоском подручју. Казао је да тај план предвиђа тијесну сарадњу мјештана са органима локалне управе, како би се заједничким снагама рјешавали одређени проблеми.

"Смисао нашег доласка у Загорје је управо зближавање руководећих структура са народом. Ту смо да чујемо живу ријеч мјештана како бисмо, у оквиру својих могућности, одговорили њиховим захтјевима. Изузетно је важно да се код народа поврати дух заједништва и пожртвовања, јер некад су се на овим просторима радним акцијама рјешавали бројни инфраструктурни проблеми. То заједништво ће нам помоћи да и у овом селу одрадимо одређене послове и да сви заједнички констатујемо да, и поред бројних потешкоћа, за Загорје долазе бољи дани" - закључио је Шћекић.

Током разговора у Загорју дошло је до свесрдне подршке иницијативи о братимљењу два града, Берана и Крагујевца. Идеју је образложио домаћин **Верољуб Лакићев Кастратовић**, који дуги низ година живи у Крагујевцу.

"Ја, иако живим у Крагујевцу, са поносом се осјећам Загоранином. Враћам се завичају кад год се за то укаже прилика, уз настојање да, заједно са бројним пријатељима, ојачам братске везе између Србије и Црне Горе. Тако смо и дошли на идеју о братимљењу Берана и Крагујевца, градова који имају свијетлу традицију. Урадили смо то, јер у Крагујевцу живи велики број људи из ових крајева, који никада не заборављају своје коријене. Надам се да ће се ова иницијатива преточити у дјело и да ће се тако Беране и Крагујевац још чвршће повезати, не само економски, него и духовно" - истакао је Кастратовић.

ПОДРШКА СПОРТУ И КУЛТУРИ

Предсједник Скупштине општине Беране **Горан Киковић** је нагласио да ће локална управа давати пуни подстицај спортским и културним активностима, не само у граду, него и на сеоском подручју.

"Са ових простора су поникли бројни интелектуалци, међу којима није мали број врхунских уметника, академика и доктора наука. Надам се да ће и времена у којима живимо, а и она која су пред нама, давати људе налик њиховим прецима. Зато ће локална управа настојати да помогне младе ствараоце, али и организације и удружења, спремна да на прави начин промовишу традиционалне вриједности свога краја. То је наша обавеза, јер су спорт и култура важне полуге за развој сваког друштва" - поручио је Киковић.

Скупу су поред представника Мјесне заједнице Загорје присуствовали **Драгослав Шћекић**, предсједник општине Беране, **Горан Киковић**, предсједник скупштине општине Беране, **Раде Кљајић**, потпредсједник општине Беране, **Свето Аковић**, секретар за финансије и економски развој Беране и **Тихомир Богавац**, командир Службе заштите и спасавања Беране, генерал **др Лука Кастратовић**, предсједник удружења Васојевића из Београда и **Зоран Вулевић**, члан издавачког савјета "Глас Холмије", као и други угледни гости и званице.

Дарко Јововић

(Преузето из дневних новина "Дан")

Испред куће Верољуба Лакићевог Кастратовића у Загорју

С lijeва на десно: Тихомир Богавац, командир Службе заштите и спасавања Беране, Верољуб Лакићев Кастратовић, Драгослав Шћекић, предсједник општине Беране, Раде Кљајић, потпредсједник општине Беране, Свето Аковић, секретар за финансије и економски развој Беране и Горан Киковић, предсједник Скупштине општине Беране

ПРОФ.ДР МИЛИЈА ЗЕЧЕВИЋ, РЕКТОР УНИВЕРЗИТЕТА

У оквиру обележавања 30 година рада, Институт за интернационални менаџмент и Европски универзитет су организовали 10. јуна међународни научни симпозијум „Развој менаџмента и маркетинга у Централној и Југоисточној Европи“. Поред чланица Европског универзитета, учесници Симпозијума били су партнери универзитета из Централне и Југоисточне Европе представници Научног друштва за менаџмент из Прага, Академије за менаџмент продаје из Беча и Европске академије наука из Беча, директор Центра за Европске студије из Марибора, декан Факултета за бизнис и туризам из Будве, председник Привредне коморе Београд, почасни председник Ректорског савета универзитета Србије и декан Електротехничког факултета у Београду проф. др Бранко Ковачевић, председник Националног савета за високо образовање проф. др Срђан Станковић, као и многобројни учесници из више од 10 држава. Главне теме биле су јавни менаџмент, развој маркетинга, заштита животне средине, туризам и енергетска ефикасност.

О томе који су били циљеви Симпозијума, ректор Европског универзитета проф. др Милија Зечевић каже: „Симпозијум је испунио очекивања самим тим што је значајно подстакао повезивање привреде држава Централне и Југоисточне Европе, што је и био његов основни циљ. Јер, земље региона по броју становника, привредном утицају и политичком значају све заједно нису веће од Немачке. Стога интерес Швајцарске, Аустрије, Словачке, Чешке, Мађарске, Хрватске, Бугарске, Румуније, Србије, Црне Горе и Македоније јесте да се међусобно повезују и чине један организован систем, како би одржале корак са развијеним државама Европе и света. Сепаратно развијање привреде и читавог друштвеног система, у постојећим околностима, кочи развој сваке од поменутих држава, па и Србије.“

Да ли је сада дошло време да идеје, које су утемелиле оснивање Европског универзитета, дођу до пуног изражаја?

Мислим да је дошло то време, јер Србија је сада кренула у офанзивни развој и међународни маркетинг. Ми, који смо се бавили филозофијом менаџмента, покретали смо промену пословне свести перманентно сваке године, али дешавања у Србији нису дозвољавала да филозофија ефикасног пословања дође до изражаја. Пословна свест није у довољној мери присутна ни код младе генерације, а још мање код директора јавних предузећа и топ менаџера, или менаџера који се ослањају на буџет. Управо зато је Србија имала огромне проблеме и није успела да задржи велике пословне системе и фабрике, зато што није оспособила структуру која је у функцији пословне свести, мада је имала изванредно способне људе који су и у најтежим околностима знали на прави начин да воде фирме. Ми смо развијали менаџмент и у време ембарга, и у то време постојали су чланови борда менаџера Југославије и касније Србије, и сваки тај пословни савет, односно удружење менаџера, могао је да допринесе развоју пословне свести и очувању многих фабрика, да је било више слуха и воље. Међутим, не вреди сада жалити за оним што је било, треба гледати у будућност. Данас људи који имају стратегију, визију, прате трендове у окружењу и знају да воде систем, могу да препороче Србију. Сматрам да оно што је Влада Србије сада предложила, треба да подрже сви факултети, декани и ректори. Код државних факултета декани често имају већи утицај од ректора, а код приватних, један број су више друштвени него приватни факултети и код њих су на сцени интересне позиције. А наша позиција ректора јесте да ефикасно подржимо развој привреде Србије јер имамо кадрове, имамо одличне студенте, и тражимо да они буду распоређени на одговарајућа радна места, на позиције људи који су уморни и не могу да прате динамику промена на глобалном нивоу.

По којим критеријумима бисте одабрали менаџере способне да повуку Србију напред?

Уверен сам да је довољно 100 топ менаџера на које Србија може да се ослањати, који треба да преузму државне фирме, да укључе тимове оперативних менаџера и да пуном снагом крену у сусрет европским интеграционим процесима. Притом не мислим само на ЕУ, већ и на укључивање Русије у интеграционе процесе, јер Русија припада Европи. Показало се да свака интеграција Европе без Русије укључује ломове, па чак и ратове, потресе и слично, а све то резултира стварањем интересних зона. Оно што је добро за науку, за образовање, за младу генерацију јесте стварање пословног амбијента, без посебног инсистирања да неко дође и улаже средства у Србију, јер та инсистирања могу да имају и негативне последице. А када постоје пословни људи у Србији и у Европи, није опасно за Србију ако прими способне топ менаџера без обзира на то из које државе долазе, ако притом задржи своје фирме.

Дакле, не морају само стране фирме да долазе, могу да долазе и способни менаџери који знају шта је систем развоја и реформи које иду ка профиту.

Проф.др Милија Зечевић дипломирао је математику на Природно-математичком факултету у Београду, магистрирао на Институту економских наука у Београду, а докторирао на Факултету организационих наука у Београду. Добитник је титуле гранд доктора западне филозофије бизниса, коју додељује Европска академија за информатизацију из Брисела. Добитник је Легије части за допринос човечанству и лична достигнућа од стране Уједињене културне конвенције. Написао је више од 30 књига и монографија, аутор је бројних пројеката и организатор преко 50 европских и интернационалних научних скупова.

У БЕОГРАДУ

НОВУ ЕВРОПУ

И АКАДЕМИК ЕВРОПСКЕ АКАДЕМИЈЕ БЕЧ

Проф.др Бранко Ковачевић, декан ЕТФ-а, у разговору са проф.др Лепосавом Зечевић, деканом Факултета за европски бизнис и маркетинг и проф.др Олгицом Зечевић Станојевић, проректором ЕУ, на симпозијуму

Критеријуми су више него јасни: оперативни или топ менаџер не може бити менаџер ако не остварује профит, а код нас се дешава да државна фирма прави велике губитке, а менаџер и даље остаје на истој позицији.

Поред јавног менаџмента, неопходно је да се промени структура у државним органима и да млади људи буду асистенти и сарадници искуснијих колега који имају драгоцену знања, али су информатички недовољно писмени да би пратили све што се дешава у свету. Министарства Владе Србије треба широм да отворе врата младим људима и да их запосле као сараднике на озбиљним, великим пројектима и пословима који су везани не само за Јужни ток, већ и за јавне радове који све више добијају значај, затим у области заштите животне средине где се улажу огромна средства, као и у развоју пољопривреде, нарочито у подунавским земљама. Да би се расположиви капацитети на најбољи начин ставили у функцију развоја Србије, потребни су управо енергични људи који имају знање, без обзира на њихове године – Американци, на пример, такве људе врло активно укључују у процесе ширења послова, нарочито у мултинационалним компанијама.

Који су привредни потенцијали Србије недовољно искористићени?

Туризам и угоститељство су потенцијално веома перспективне делатности, као и пољопривреда, енергетика и информатика. То су

приоритети који морају бити у акционим плановима свих општина у Србији, јер општине данас раде као фирме и све би требало да имају менаџере. Наравно, и Град Београд би требало да има борд менаџера који би управљао развојем Београда, као што се управља развојем Беча и Будимпеште, на пример. На Европском универзитету студенти, поред учења језика и информатике, већ 30 година стичу и менаџерске вештине.

Председништво симпозијума

Менаџерско одлучивање, бизнис политика, маркетинг и сродни програми исти су као у Рицент колеџу у Лондону, или на Факултету за бизнис и економију у Бечу или Њујорку. Када је у питању бизнис, ти програми се не разликују јер бизнис није непроменљиво стање, већ динамичан процес. Маркетинг менаџери, финансијски менаџери, менаџери извоза и увоза – све су то профили који данас недостају привреди, а има их у Србији и школују се на добрим факултетима, њихова знања и вештине никако не треба потцењивати. Економисти и правници су такође цпособни млади људи који могу да се укључе у реализацију програма који су у функцији развоја државе. У овом тренутку ни Србији ни Европи није потребна вербална, већ непосредна, конкретна подршка и конкретне акције. То се показало недавно у време поплава, које су на испит ставиле комплетан државни систем – полицију, армију, здравство, јер су то све делови система државе која се развија и опстаје, а не државе која нестаје.

Проф.др Милија Зечевић, ректор Европског универзитета отвара симпозијум

Проф.др Милија Зечевић, ректор Европског универзитета са професорима и дипломцима

ЕВРОПСКИ УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ЗНАЊЕ ЗА НОВУ ЕВРОПУ

ПРОФ. ДР МИЛИЈА ЗЕЧЕВИЋ, РЕКТОР УНИВЕРЗИТЕТА И
АКАДЕМИК ЕВРОПСКЕ АКАДЕМИЈЕ БЕЧ

Принц Александар са сином и ректорима Србије

Који су привредни потенцијали Србије недовољно искористићени?

Туризам и угоститељство су потенцијално веома перспективне делатности, као и пољопривреда, енергетика и информатика. То су приоритети који морају бити у акционим плановима свих општина у Србији, јер општине данас раде као фирме и све би требало да имају менаџере. Наравно, и Град Београд би требало да има борд менаџера који би управљао развојем Београда, као што се управља развојем Беча и Будимпеште, на пример. На Европском универзитету студенти, поред учења језика и информатике, већ 30 година стичу и менаџерске вештине.

Менаџерско одлучивање, бизнис политика, маркетинг и сродни програми исти су као у Рицент колеџу у Лондону, или на Факултету за бизнис и економију у Бечу или Њујорку. Када је у питању бизнис, ти програми се не разликују јер бизнис није непроменљиво стање, већ динамичан процес.

Маркетинг менаџери, финансијски менаџери, менаџери извоза и увоза – све су то профили који данас недостају привреди, а има их у Србији и школују се на добрим факултетима, њихова знања и вештине никако не треба потцењивати. Економисти и правници су такође способни млади људи који могу да се укључе у реализацију програма који су у функцији развоја државе.

Проф. др Милија Зечевић, ректор Европског универзитета са породицом

У овом тренутку ни Србији ни Европи није потребна вербална, већ непосредна, конкретна подршка и конкретне акције.

То се показало недавно у време поплава, које су на испит ставиле комплетан државни систем – полицију, армију, здравство, јер су то све делови система државе која се развија и опстаје, а не државе која нестаје.

Што се тиче Европског универзитета, он и даље има акредитоване програме за основне, мастер и докторске студије из области бизниса, маркетинга, туризма, менаџмента, банкарства, аутомобилске индустрије, фармације.

Нарочито смо поносни на чињеницу да су сви који су дипломирали током протеклих 30 година, или на америчким или на европским програмима Европског универзитета, нашли адекватно радно место за које су се школовали. Да бисмо одржали висок ниво квалитета студија, не уписујемо велики број студената - 20 до 30 на сваком факултету. Ове године, студенти неће плаћати школарину на првој години, а одлични студенти ће бити ослобођени школарине и у наредним годинама студија. Дали смо пет четворогодишњих стипендија кошаркашицама Србије, да бисмо наградили њихов успех у Француској - освојено 4. место.

Принц Никола II Петровић и проф. др Милија Зечевић

Као и у спорту, и у бизнису и у образовању треба да постоји позитивна такмичарска атмосфера. Ослањање на буџет стопа ефикасно окончање студија, пасивизује професоре и студенте. Стално инсистирање уписа студената на буџет не води напред јер ми фактички имамо две врсте државних студија – које се плаћају, и које се не плаћају. Они који нису на буџету јуре да доспеју на буџет како би дуже студирали, тако губе корак са временом и

заборављају да спорост није студиозност – спорост, пасивност и нерад су друштвене болести. Као и у спорту, и у образовању ефикасно и ефективно значи правовремено, а правовремено доноси успех у сваком пољу. Желимо да реформа Србије успе, а успеће само ако се у њу потпуно укључи млада генерација која је пуна снаге, као и људ који имају знање, искуство и енергију да им буду ментори. •

Преузето из НИН-а, број 3322, 28.август 2014., текст приредила Светлана Велимировић

ШТА СЕ РАДИ У АНДРИЈЕВИЦИ ОТРГНУТИ СЕ ОД СИРОМАШТВА

У релативно кратком период Андријевицу су посјетили Амбасадор Турске, Амбасада Русије као и представници Европске уније. Током ових посјета, разговарано је о даљем раду и усмјеравању активности и средстава за развој туризма и пољопривреде и очување културне баштине.

У оквиру пројекта „Хајде да разговарамо о Европској унији 2“ који реализује ФОРС Монтенегро, 27. маја је у Андријевици организована посјета представника Делегације Европске Уније у Црној Гори г-дина Алберта Камарате, шефа сектора за политику, европске интеграције и привреду и представника Министарства вањских послова и европских интеграција Црне Горе Дамира Шабановића, секретара радне групе за поглавље 2 – Слободно кретање радника. Пројекат „Хајде да разговарамо о ЕУ 2“ има за циљ да побољша знање и разумијевање грађана сјеверне Црне Горе о Европској унији у цјелини, њеним вриједностима, функционисању њених институција и процесу интеграција кроз свеобухватну кампању подизања свијести о овој теми и активно укључивање циљних група. На локалној управи остаје да настави са даљим радом кроз едукацију и сличне активности и допринесе подизању нивоа знања и квалитета живота на подручју Андријевице. Састанку на тему „пољопривреда и туризам“ у Еко катуну Штавна су присуствовали представници локалне управе, државних институција, НВО сектора, као и приватна лица која се баве поменутом темом. На састанку је, између осталог, закључено да локална управа предузима бројне активности на плану сарадње са приватницима, пољопривредницима и осталим становништвом, када је у питању развој ових области на подручју општине.

БАКИЋИ ОСНИВАЧИ ГАЛАТАСАРАЈА

Делегација Републике Турске и познатог фудбалског клуба из те земље „Галатасарај“ посјетила је Андријевицу, гдјесу у селу Забрђе открили спомен плочу двојици оснивача овог фудбалског клуба с почетка двадесетог вијека – Милу и Павлу Бакићу. Плоча је донесена из Истанбула и на њој пише „У знак личног сјећања на црногорске ученике гимназије Галатасарај, двојицу првих играча и оснивача првог турског фудбалског клуба Галатасарај Мила и Павла Бакића, с неизмјерним поштовањем Фудбалски клуб Галатасарај.“

Амбасадор Турске у Црној Гори Мехмет Нијази Танилир и потпредседница клуба „Галатасарај“ Чандан Ерчетин, казали су да прије стотину и девет година двојица рођака из села Забрђе код Андријевице у Галатасарају били познати као браћа „и једни од оних који су овај велики клуб поставили и оставили у аманет“. Културна баштина Андријевице је индетитет становништва које живи на овим просторима.

Обзиром да заузима посебно мјесто и представља велику вриједност не само за Андријевицу него и државу, у наредном периоду посветиће се више времена на очувању и реконструкцији свих елемената који су слика историје овог краја. Примјер за ово је и организација иницијативног одбора Мјесне заједнице Краље, која је објележила 4. јул, Дан бораца, чији је председник Милован Мирчић, познати хуманиста који живи у САД. Положени су вијенци на споменик тројици руских бораца црвеноармејаца: Николају Семјоновом, Ивану Ивановићу и Василију Јајцу. Споменик је подигнут преко пута Спомен парка Књажевац, а овом чину је, поред бројних грађана, присуствовао представник амбасаде Русије у Црној Гори Јарослав Гончаров. У сарадњи са Фондацијом Царитас Лухембург, која је била и донатор, завршена је реконструкција дјечијег игралишта.

Реализацијом овог пројекта створени су бољи услови за рад и боравак дјеце у склопу дјечјег вртића и основне школе, као и осталих корисника на територији општине. Представници Министарства одрживог развоја и туризма, Агенције за заштиту животне средине и Црногорска академија науке и умјетности организовали су јавну трибину поводом почетка реализације пројекта: „Мапирање радона у Црној Гори и унапређење националног система заштите од радона“. Овај пројекат је подржала међународна агенција за атомску енергију и Влада Црне Горе. Манифестација „Дани малине“ је, уз богат културно умјетнички програм, отпочела 13. јула. У оквиру „Дана малине“, 17. јула прославиће се и Дан општине уз присуство већине званичника из Црне Горе и региона.

СПОРТСКО РИБОЛОВНИ КЛУБ

Општина Андријевица свакодневно ради на административним пословима који ће ускоро резултирати реализацијом пројеката и побољшати економско стање и живот становништва у Андријевици. Ти пројекти везани су за реконструкцију водовода, израду пројектне документације за колектор за отпадне воде, отварање нових радних мјеста и заштиту животне средине. Лоше финансијско стање недозвољава ефикасно и ефективно спровођење планираних активности али менаџмент локалне самоуправе улаже велике напоре ка успјешном завршетку започетих пројеката.

Почетак 2014 године објележиле су активности Спортско риболовног клуба Андријевица. Са тим активностима Андријевица ће бити промовисана не само у држави него и у регион.

Спортско риболовни клуб „СРК-Лим-Андријевица“ је основан 1994 године. Својим основним начелима конципиран је да домаћински газдује када је у питању риболов водама Андријевичког краја. Андријевица се налази на 25-ом километру од извора Лима, Плавског језера. Ова варошица је све чешће омиљена дестинација риболоваца из разних крајева, а највише оних који су некада живјели овдје и остали заљубљени у њепоте и гостопримство овог краја. Клуб газдује са око 30 километара водотока Лима. Спортско риболовни клуб је формирао Флу фисхинг ревив у дужини од 5 километара Лима до ушћа Злоречице, као и 2 километра водотока Злоречице узводно од ушћа.

Изградњу дома за риболовце подржала је адмбасада Сједињених Америчких држава, тако да су данас обезбијеђени сви услови за професионално бављење риболовом. Рибарски дом задовољава савремене стандарде а домаћинска атмосфера омогућава да се сваки посјетилац осјећа удобно. Овај клуб већ дужи период остварује завидне резултате на пољу очувања животне средине али и на такмичарском пољу.

Окупљени на састанку „Пољопривреда и туризам“ у Еко катуну Штавна

„Четвртог куп Јадранско-подоунавских земаља“ (балканско првенство) у спортском риболову, дисциплина „Флу фисхинг“ одржаће се у другој половини 2014 године и трајаће неколико дана а свечано отварање биће у Андријевици. Очекује се учешће десет земаља из региона. Свака држава учесница имаће по двије екипе.

Такмичење ће се одржати на води под посебним режимом (ревив), строго по систему „ухвати и пусти“. Биће ангажовано око 70 волонтера са улогама судија који ће пратити и контролисати такмичење. Финансирање овог такмичења подржано је од стране Владе Црне Горе, Локалних самоуправа и Спортског риболовног савеза Црне Горе.

Ово је велики догађај који ће открити неискориштене њепоте овог краја и туристичку понуду Андријевице. Квалитет услуге је на завидном нивоу, што је резултат већег броја туристичких посјета. Еко катун „Штавна“, Планинарски дом „Криви до“, Хотел „Комови“, Ресторан „Мост“ и други угоститељски објекти са фудбалским теренима, објележеним бицикличким стазама и планинским дивљинама Комова, Градишнице, Лисе итд, уз жубор ријека, сваког пролазника очараће њепота овог краја и пожељеће да се поново врати.

Економска криза утиче максимално на успоравање развоја не само Андријевице већ и читаве државе па и шире. Због таквог стања тешко је у кратком временском року реализовати неку активност а да тај слијед дешавања неуспоре финансије. У борби са временом Локална самоуправа сваког дана покушава да створи услове који ће омогућити младим људима да раде и живе у овом крају без потребе да траже послове у већим градовима.

Туристичка грана је препозната у Андријевици и значајно може утицати на развој града. Тако је формирана Туристичка организација Андријевице са циљем да се понуда града достави пред очи свим туристима заљубљеним у природне њепоте. Са жељом да овај град једног дана буде позната туристичка дестинација, поред представљања Андријевице на сајмовима у Црној Гори и региону, ТО Андријевица ради на побољшању квалитета амбијента који ће задовољити потребе посјетилаца али и становништва овог града.

Милоје Бакић

Панорама Комова

СИМБОЛ ЗАЈЕДНИЧКЕ БОРБЕ ЗА СЛОБОДУ

СВЈЕДОЧАНСТВО О СПОМЕНИКУ РУСКИМ ВОЈНИЦИМА У АНДРИЈЕВИЦИ

На сјеверу Црне Горе, у Андријевици, постоји јединствен спомен комплекс „Књажевац“. Ту су на каменим плочама исписани историја и имена славних јунака из прошлих времена који су давали своје животе у борби за слободу и људско достојанство. Међу тим бројним знаменитостима на овом историјском светилишту и састајалишту издваја се и споменик руским војницима погинулим у току Другог свјетског рата на просторима Васојевића, којег подиже Савез бораца овога краја. На споменику стоји записано: „Синови Совјетског Савеза, црвеноармејци, **Николај Семјонов, Иван Иванович** и **Василиј Зајц** борили су се на нашој грудни у андријевичко – беранском партизанском батаљону.

ЛИЧНА КАРТА ВАСОЈЕВИЋА

Пали смрћу храбрих августа 1943. године.” Тај споменик на овој пољани, која предстваља личну карту Васојевића, говори о руској браћи која су узидала своје кости у слободу коју данас уживамо. Руски војници 71. годину након своје смрти потврђују изреку: „Ко за домовину умире, вјечно живи”, стављајући нам до знања да се према њима не смијемо односити само као према дијелу прошлости, него као према надању за даља корачања пуна изазова које намеће нови свјетски поредак.

У сусрет тим новим изазовима храбри чињеница да народ Андријевице није заборавио совјетске црвеноармејце, јер смо свједоци да часни Васојевићи често обилазе овај споменик, положу вијенце и цвијеће и присјећајући се њихве славне погибје. То је још једна потврда да је судбина нашег и руског народа испреплетана заједничком борбом за узвишене вриједности.

Ако се пажљиво анализира прошлост Црне Горе лако је запазити да је Русија била њена вјековна заштитница. Сви они који желе да погледају истини у очи закључиће да је Русија оставила дубоке патриотске и

слободе извојевали побједу над најмрачнијом идеологијом 20 вијека која се зове фашизам” нагласио је публициста **Милан Перовић**, клањајући се споменику на Књажевцу.

Свечаности је присуствовао и руски аташе у Црној Гори **Јарослав Гончаров**, који је, у присуству бројних Васојевића и њихових гостију положио цвијеће на споменик совјетским партизанима. Он је у свом обраћању нагласио да односи између Русије и Црне Горе имају дубоке историјске коријене и да су народи ове двије државе, између осталог, повезани и заједничком борбом против фашизма.

-Ове године смо прославили 69. година побједе у великом Отаџбинском рату. Дан побједе је наш заједнички свенародни празник који обједињује све нас, Русе и Црногорце. Уз велико поштовање се клањамо онима који нијесу штедјели своје животе, бранећи своје земље на фронту и у позадини. Они су бранили нашу независност и Европу од фашизма.

Ми ћемо сачувати сјећање на њихову храброст, оданост, дужности и љубав према домовини – казао је Гончаров.

Он је навео да ће Дан борца и многи други датуми великих битака, остати заувјек у сјећању људи као дани нашег националног поноса.

ХЕРОЈСТВО НАШИХ ОЧЕВА

-У знак сјећања на наше војнике ми ћемо сачувати и заштитити највредније ствари – мир, слободу, независност и преносити славну историју нашим потомцима. Побједа је била добијена уз вјеклике губитке за наш народ. Зато поштујемо невјероватне подвиге наших очева и мајки, њихов хероизам, чврстину духа и вјеру у бољу будућност. Ми ћемо заувјек памтити велику побједу над фашизмом и учинити све што је могуће да се ово страшно зло

никада више не понови – поручио је Гончаров.

Током свечаности, коју је, уз помоћ својих пријатеља, организовао и спонзорисао **Милован Мирчић** из села Краље, коју деценијама живи у Америци, своје стихове говорили су пјесници **Пајо Радоњић** и **Давид Лалић**, истичући да је крв руских патриота натопила Црну Гору и да нико нема право да удара на темељне вриједности два народа.

Прије неколико година споменик руским војницима у Андријевици посјетио је тадашњи амбасадор Русије у Црној Гори и **Јаковом Герасимовим**, који је у друштву делегације општине Андријевица и Сацеца бораца овога краја, присуствовао церемонијалу који је величао борбу против фашизма. Тад су челници борачке организације поручили да споменик руским војницима на Књажевцу неће никада пасти у заборав.

Наша борба и борба руског народа је била дуга и тешка, али часна и поштена. Уз огромне жртве, извојевана је слобода, обновљене су изграђене тада порушене земља. Зато ми борци и њихови потомци обилазимо скоро сва спомен обиљежја, међу којима је и споменик руској браћи, како би одали дужно поштовање и изразили велики жал за изгинулим борцима, који су

дали своје животе за слободу наших народа и народности – поручили су представници борачке организације.

Тако живи прича о руским војницима који се преселише у легенду. Легенду из које олистављају нова пријатељства и историјска истина о минулим временима. Временима кад су словенска браћа била на истом задатку и кад су гинула са пјесмом из које се рађала слобода.

Народ Андријевице посјећује споменик руским војницима

племените трагове у историјском трајању Црне Горе.

О томе свједочи и овај споменик, опомињући да нам је и данас Русија и преча и ближа од оних који су сијали смрт на овим просторима.

Зато су се и ове године приликом прославе Дана борца крај споменика руским војницима Николају Семјонову, Ивану Ивановичу и Василију Зајцу смјењивали говорници упућујући им ријечи захвалности за све што су урадили за вријеме Народнослободилачког покрета.

“Хвала свима који су дошли данас овдје и дали допринос да овај чин спроведемо онако како то доликује онима који су под црвеним барјаком

НА ДАН СВЕТОГ ПЕТРА ЦЕТИЊСКОГ, У АЕРОКЛУБУ У БЕОГРАДУ,
ПРОМОВИСАНА ЈЕ КЊИГА МИЉАНА ЗЕЧЕВИЋА

ПЛЕМЕ ВАСОЈЕВИЋИ И БРАТСТВО
ЗЕЧЕВИЋИ

У свечаном амбијенту Клуба авијатичара 25.10.2014.године у 19 сати, представљена је књига *Плеће Васојевићи и братство Зечевићи*. Аутор је недавно преминули Миљан Зечевић, рецезент академик Владо Стругар, лектор проф. др Рада Стијовић, а издавач је проф. др Милија Зечевић, академик и ректор Европског универзитета у Београду.

Васојевићи су највеће српско племе које потиче из Лијеве Ријеке, како кажу Васојевићи се простиру од Ножице до Љешнице, то је некадашња Стара Србија.

Родом су из Васојевића: Карађорђе, Вук Караџић, игуман Мојсије Зечевић, војвода Петар Бојовић, Миљан Вуков Вешовић, проф.др Радослав Јагош Вешовић, проф.др Слободан Томовић, поп Владо Зечевић, Драго, пуковник авијације, Владо, голооточанин, Ђоко Зечевић, професор, Мојсије Зечевић, професор, др Насто Зечевић, професор, војвода Божина Зечевић, др Мићо Зечевић, Јован Шукин Зечевић, барјактар краља Николе, угледни памтише и паметари Вучета Ђуканов Зечевић и Вучић Вучетин Зечевић, познати музиколог Ксенија Зечевић и други.

Зваће титуле заслужних Васојевића, овом приликом немогуће је поменути и набројати, очигледно је да су у Васојевићима започети корени духовности, писмености, по исказу проф. др Јагоша Вешовића, *радо се школују*. Примера ради, што је за дивљење и чуђење, изнедрено је четири доктора наука у породице Вучића Зечевића из Матешева, у овом тренутку су актуални и активни професори Универзитета.

По нашим старим обичајима, а по мненију пресветога владике Рада Томовога: *Бе се гусле у кући не чују, ту не има ни куће ни људи*.

Ово вече је у препуној сали Клуба авијатичара отворио познати народни гуслар Ђорђије Копривица, уз струне гусала пјесмом нас је вратио старом завичају у Васојевићима, жубору свете воде Лима, околним брдима: Комовима, Бјеласици, Трешњевику, Баљу, Сјекирици, Зелетину, Виситору и Чабору. Простор где смо доживјели прве радости и патње, гдје смо ковали снове о бољем животу, доживјели прве љубави, дивили се планинској љепоти, осутом небу звијездама и били у дослуху са Богом, са највиших планинских висова. Слушали струне гусала, поносили се херојством и мудрошћу наших предака.

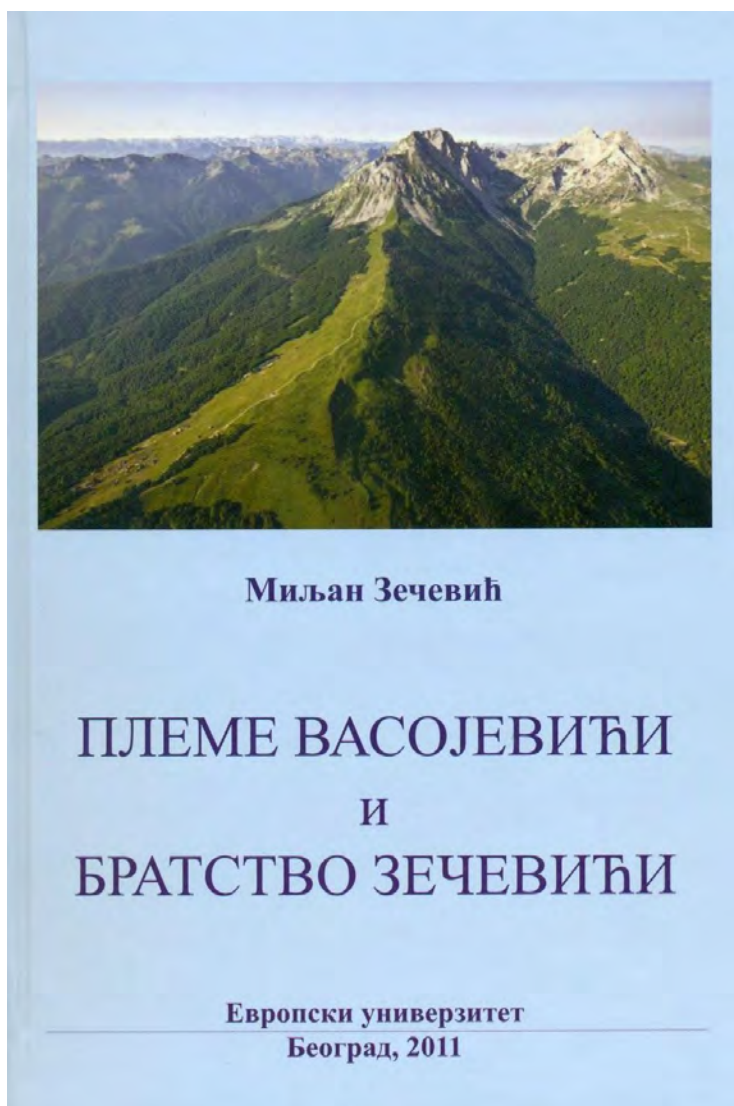
Тамо гдје су звечала звона, а пратила их ђевојачка и момачка пјесма, заклињали се у сноплје ражи и цвјетне откосе, сударили се са вјетровима и сњеговима, клеџали се у Сунце и вјеровали Васељени. Наш завичај су горе и воде, биља и ковиље, камење и небо осуто звијездама, миришљаве траве, питоме ливаде, све то у срцу носимо и поносимо се, знамо ко смо и одакле смо. Пили бистру воду са камена и јели тврдога љеба са кољена, песмом се бранили, а тугом челичили, завијање вукова уливало нам је снагу, да међу вуковима истрајемо и преживимо.

Мајке су нас училе да не узимамо што је туђе, да у свему будемо стрпљиви и да трпимо и гладни и жедни, поштење све побједи, да волимо завичај да учимо школу и живот, да постанемо људи. После гуслара Ђорђија Копривице, проф.др Милија Зечевић је поздравио присутне и пожелио им добродошлицу. У свом кратком обраћању говорио је о генези Васојевића, њиховим корјенима, духовности, рекао је да потичемо директно од лозе Немањића. Аутор је посебно поглавље у овој књизи посветио духовницима, међу којима га сматра *најбољим међу најбољима*. Игуман Зечевић је у једној руци држао мач, а у другој крст, враћао је браћу у веру прађедовску и био спреман да положи живот за *крст часни и слободу златну*. Његова

улога у религијозном, дипломатском и списатељском чину, раван је улози премладог владике Рада Томовога, господара Црне Горе. Мојсије Зечевић је судбину Васојевића везао за Цетиње и чувену кућу Петровића. О Игуману Мојсији Зечевићу писали су многи учени људи и одредили му праведно мјесто, које му припада у црногорској историографији. Ево како га је у својој песми опјевао познати пјесник Ратко Делетић, чијим су именом окићене мушке прси божанских Комова:

ИГУМАН МОЈСИЈЕ ЗЕЧЕВИЋ

*Чиста душо у свијетлом храму,
Чујеш ли звоно у дну бјеле ноћи?
Са крстом у руци, крени низ таму,
Помири браћу пред иконом моћи.
Твоја је ријеч молитва, слово,
Одјек звона на светим водама Лима.
Судба наша, књига, печат, олово,
Са крстом од Петрограда до Цетиња.
Божеје слово, племе, праг куће,
Низ снијежно поље вучји чопор.
Клас смрти пронесе у свануће,
У свакој стопи буна, живот отпор.
Заштити нејач, воду, кућна врата,
под небом у срцу ражи, без додира.
Дубока је тама словенског брата,
Свијетле горе изнад манастира.*

Промоција књиге под оком камере и гостију

НА ДАН СВЕТОГ ПЕТРА ЦЕТИЊСКОГ, У АЕРОКЛУБУ У БЕОГРАДУ,
ПРОМОВИСАНА ЈЕ КЊИГА МИЉАНА ЗЕЧЕВИЋА

ПЛЕМЕ ВАСОЈЕВИЋИ И БРАТСТВО ЗЕЧЕВИЋИ

Проф. др Милија Зечевић поздравља учеснике и госте промоције

О књизи су зналачки и надахнуто говорили: проф. др Миодраг Милоша Зечевић, Радослав Зечевић, Драган Радевић, новинар и публициста и проф. др Милован Зечевић. Милован Зечевић је спонтано и мудро говорио о Зечевићима из Лијеве Ријеке и Матешева. Осврнуо се на наше очеве и дједове који су нас уз велике муке и потешкоће школовали, а уз то никада и никога нијесу прекорили и дали себи важност коју су заслужили.

Професор је цитирао познатог руског пјесника Сергеја Јасењина стиховима: *Страшно ми је криво што сам песник, што ми је крета слава постала другом, боље би било да сам од малена, орући њиву ишао за плугом.* Евидентна је чињеница да су многи умови због материјалних потешкоћа и географске удаљености остали незапажени, иако су имали урођени дар за школу.

Аутор књиге Миљан Зечевић је ово дјело написао једноставним стилем и разумљивим језиком. Књига је настала на темељима научних истина и проверених докумената што је и огромна вриједност ове књиге.

Књига је обogaћена оргиналним књижевним и историјским прилозима: причама, пословицама, пјесмама, анегдотама, кажама, митовима и легендама. У књизи су добродошле фотографије знаменитих људи, географске мапе и родослови: Васојевића и братства Зечевића, из Лијеве Ријеке, Матешева, Зечевићи из Пљеваља, Зечевићи из Виницке, Зечевићи из Никшића, Зечевићи у Србији и расијању.

Ова књига пружа прецизне податке о Васојевићима и братству Зечевића, и треба да је има свака кућа која је било којим поводом везана за Васојевиће и Зечевиће. Књига Миљана Зечевића наглашава и сагледава све проблеме који су пратили племе Васојевића и братство Зечевића. У непрестаној борби, племе Васојевићи и братство Зечевићи у свим бурним временима били су вјерни чувари слободе, части и људског достојанства.

Ова књига је добар путоказ и сигуран историјски-научни ослонац за све оне који се буду озбиљно бавили овим темама. Аутор је у литератури навео 44 наслова, књига разних жанрова да би са сигурношћу остварио ово значајно дијело, које ће опстати у свим временима и послужити будућим генерацијама, као вјерно свједочанство истине о људима и догађајима овога краја.

Рецензент, академик Владо Стругар дао је позитивно мишљење о овој књизи, он је свако поглавље анализирао и дао свој суд о њему. Цитирамо крај његове рецензије:

Садржајем вредеће и за израду других братственичких родослова, као и споменице имена Васојевића.. Ова књига је врстом беседе приповедна, обрасцем о научном предмету историографска, језиком народна, стилем књижевна, у свему, истинита читанка, угледна споменица.. Миљан Зечевић је овом књигом заслужио благослов од својих братственика, да га срдечно спомињу, хвале његово дело, помогну да настави залагање, доврши углавном саздану повест братства..

Међу званицима био је и Горан Киковић, предједник СО Беране

Радослав Зечевић, Јован Стриковић, Миодраг (Милоша) Зечевић, Проф. др Милован Зечевић, проф. др Милија Зечевић, Драган Радевић, генерал др Лука Кастратовић

На овај начин се аутор захвалио издавачу:

Најзаслужнији што је ова књига видјела свјетлост дана јесте проф. др Милија Зечевић, који је материјално, саветодавно, људски и братски помогао, од почетка до краја, да не посустанем и издржим. Зато њему дугујем посебну благодарност.

НА ДАН СВЕТОГ ПЕТРА ЦЕТИЊСКОГ, У АЕРОКЛУБУ У БЕОГРАДУ,
ПРОМОВИСАНА ЈЕ КЊИГА МИЉАНА ЗЕЧЕВИЋА

ПЛЕМЕ ВАСОЈЕВИЋИ И БРАТСТВО
ЗЕЧЕВИЋИ

Радослав Зечевић

Шта мора да фасцинира човека кад погледа ову књигу?

У предвечерје свог живота, Миљан Зечевић је скупио снагу, мотива и храбрости да се ухвати у коштац са огромном грађом коју је требало сакупити, са морем података, чињеница, историјских догађаја и личности које је на адекватан начин трбало читаоцу презентовати. Аутор, као и његов отац Вучић, који је са 80 година живота, без школе и образовања кренуо да пише књигу „Племе Васојевића и братство Зечевића“. Ово је наставио Миљан.

домаћинстава у Македонији, у Скопљу живи око 40 породица Зечевића, у Куманову 18 породица, у Битољу 6. Огроман број Зечевића живи у дијаспори. Највећа заједница, око 2000 домаћинстава је у

Чикагу, Детроиту, Њујорку, затим у Аустралији, Новом Зеланду. У Европи, у Немачкој, Француској, Данској, Холандији, Италији, Грчкој, Русији и др. Овом проблематиком Миљан Зечевић је имао намеру да се посебно позабави и објави или нову књигу или допуни издање ове књиге.

Интересантан је податак којим је аутор поседовао, додуше није био целовит и крајње прецизан. Број високо школованих Зечевића у Црној Гори и бившој Југославији је износио око 200 људи, што је за једно братство велики капитал.

Данас постоји око 180 доктора наука, неколико академика, разних стручњака свих профила. Само у једној породици Милисави Зечевића из Виницке има 8 доктора наука. Међу њима су неки стручњаци светског нивоа. Проф.др.Миодраг Зечевић, професор Београдског Универзитета и светски банкар, носилац Легије части пријатељске Француске.

Војо Војиновић, Мијо Вешовић, гуслар Копривица, проф.др Милија Зечевић

У име аутора и нас Зечевића, највећу захвалност дугујемо проф.др. Милији Зечевићу, који је финансирао издање ове књиге.

Аутор се на својствен начин бави новим детаљима, баца светло на многе чињенице које у датим временима нису могле бити јасније сагледане.

Да, све што није проверено и што се није дало проверити, оставио је као отворено питање за неког другог или пак за будуће генерације које се подухвате оваквог посла. Област Васојевића, границе Васојевића, природа, особине цијеле области Васојевића, Миљанов приказ даје нов ток. Тај нови тон цијелог приказа у ствари даје печат ауторових емоција, поетског гледања на област којој он припада.

Посебно треба истаћи велики допринос аутора који је светлио знамените Зечевиће: великог игумана Мојсија, Лукијана, Михаила - Смаја, Игумана Јована, Никодима, Јанићија и Терасима...

Велики допринос Миљан је дао миграцијама Зечевића из Лијеве Ријеке. Графички приказ родослова братства Зечевића представља једну посебност и аутентичност генезе и поријекла појединаца и породица. Аутор се на један бриљантан начин бави родословом Зечевића из Лијеве Ријеке, Веруше, Лопата, Матишева, Виницке, Пљеваља, Тутина, Кленка. Таква породична стабла представљају огроман допринос потпуном разумијевању блискости и сродства појединих породица. О генези братства Зечевића огроман допринос је дао и ауторов отац Вучић Зечевић. Та старина је била за живота жива енциклопедија. Многи историчари тога времена су одлазили код Вучића у Матешево да провере историјске чињенице и личности. Књига Миљана Зечевића је уједно и дуг према оцу Вучићу. Аутор није пропустио да се позабави виђенијим Зечевићима његовог времена.

Лијева ријека има 50 домаћинстава Зечевића, Грби До 12, Веруше 35, Лопате 30, Матешево 12, Врњештица 8, Виницка 80, Пљевља 40, Бањани 50, Тутин 30, Ивањица 40, Ужице 60, Кнић 70, Крагујевац 60, Краљево-Ушће 40, Аранђеловац, Липовац и Бања 70, Топличин крај 250 домаћинстава, Београд 250, затим Требиње 40, Невесиње 40, Мостар 50 домаћинстава. На Косову и Метохији је било око 120 домаћинстава у Витомирици и Дечанима, Босански Брод 60, Босански Шамац 40, Централна Босна Зеница-Травник 160 домаћинстава, Далмација-Бенковац 50 домаћинстава, Обровац 30, затим у Истри-Пула има цело село Зечевића. Било их је око 70

Проф.др. Милија Зечевић, ректор Европског универзитета, др.Слободан Зечевић, један од великих познавалаца Евро интеграција.

Посебно треба истаћи место и улогу Светозара-Мишка Зечевића - математичара, светског стручњака засофтвере који је радио и за Мицрософт, затим његов син Вања, доктор наука, такође стручњак за софтвере. Постоји породица Зечевић које у Виницкој и Лијевој Ријечи у три генерације имају по 10, 15 па и више интелектуалаца. Породица Вучића Зечевића у Матешеву којој припада и Миљан Зечевић, има 4 доктора наука. И овим проблемом Миљан Зечевић је имао намеру да се позабави.

У књизи аутор је истакао да би посебно поглавље, или пак цијела књига, могла и требала бити посвећена родослову и генези о дивама Зечевића, које имају не мању вриједност од мушке популације.

Књига Миљана Зечевића “Племе Васојевића и Братство Зечевића“ представља право богатство, један допринос историографији Васојевића и Зечевића, ново светло на многе догађаје и личности.

НА ДАН СВЕТОГ ПЕТРА ЦЕТИЊСКОГ, У АЕРОКЛУБУ У БЕОГРАДУ,
ПРОМОВИСАНА ЈЕ КЊИГА МИЉАНА ЗЕЧЕВИЋА

ПЛЕМЕ ВАСОЈЕВИЋИ И БРАТСТВО ЗЕЧЕВИЋИ

БЕСЈЕДА ДРАГАНА РАДЕВИЋА: РОДОСЛОВ И БЛАГОСЛОВ

Представљајући ову заиста вредну књигу Матешевца, Васојевића и Србина - Миљана Вучићева, о свом великом и знаменитом браству – Зечевића, од помена до данашњих дана, не можемо а да се не подсјетимо и присјетимо : ко је и какав је Миљан био.

Рођен у бројној и часној сељачкој породици Благе и Вучића Вучетина Зечевића у Матешеву, још од малена је васпитаван на свијетлим традицијама својих славних предака Зечевића и Васојевића.

ДОБРОТА И ПЛЕМЕНИТОСТ

Миљанов животни пут протезао се од родног Матешева, испод врлетних Комова ,гдје је у ратном вихору провео дјетињство, у оскудици и сиромаштву, као многи из те генерације. Школовао се и образовао- од Матешева, преко Колашина, Бијелог Поља и Пећи до Београда, гдје је достигао зенит своје људске и професионалне зрелости.

Цио радни и професионални ангажман провео је у раду и дружењу са младим и образованим људима – углавном студентима Београдског универзитета . Као дугогодишњи управник Студентских домова : Иво Лола Рибар, Вера Благојевић и Гајрет, или, као директор Студентског центра Београдског универзитета .

Нема тог студента из Васојевића и Црне Горе коме Миљан Зечевић није помогао. Али уједно нема човјека, који му се обратио у било каквој невољи био, коме Миљан није изашао у сусрет, онолико колико је знао и могао.

Нека ми зато буде допуштено да са вама подијелим своје лично искуство везано за Миљанову доброту и племенитост .

По завршетку средње школе пут ме одвео на студије у Београд. При поласку из Матешева у кући Миљанових родитеља, његова најстарија сестра Станака, која је читав свој радни вијек провела као учитељица на Матешеву, и која је помагала својој браћи и сестрама, савјетовала ме, да када стигнем у Београд обавезно се јавим Миљану ,док је, Миљанова мајка Блага додала „ кажи оној погани да ти помогне онако и онолико ,колико би и мени“.

Можете мислити како се тада изгубљено осјећало, без иђе икога свога, провинцијско момче у великом Београду. Тада сам први пут упознао Миљана, који ме је дочекао као најрођенијег, смјестивши мене бруцоша у једнокреветној соби у Лоли, што је за мене био велики и неслућени луксуз .

Миљан је увијек ишао сопственим путем, кроз бурне и драматичне догађаје, често на свој ризик. Био је много везан за своје браство Зечевиће, Васојевиће, за Црну Гору. Неизмјерно је волио своје родно Матешеву и све више и чешће му се враћао, како су га године сустизале. Био је покретач и идејни творац изградње прве цркве на Матешеву.

Када смо покретали Удружење Васојевића у Београду ,Миљан се међу првима укључио, оставивши дубок и нераскидив траг. Дугогодишњи је главни уредник Гласа Васојевића и увијек је предљачио у свим акцијама и активностима које је Удружење водило.

Драган Радевић говори на промоцији

ДРАГУЉ БРАТИМЉЕЊА

Из свега тога је проистекло и Миљаново интересовање за публицистику и генеологију. Уосталом ту љубав је имао од кога и да наслиједи – свога оца Вучића, великог паметара, који је читавог живота записивао и бјележио све што би чуо и прочитао о своме роду и племену. Много тога је у аманет остало и Миљану. Тако је и настала ова Монографија Браства Зечевића, као круна Миљановог стваралачког рада и умјећа.

У овој књизи је описан сваки Миљанов рођак, сваки ратник и устаник, шта је био и гдје се налазио, док су о онима који су предњачили уписана њихова звања, дужности и старјешинства. Појединачна слава у овој књизи је браственичка својина свих Зечевића, међу бисерима у духовном благу свих Васојевића . Просто је фасцинантно колика су пишчева знања о браству и упорност у тражењу података о прецима и савременицима ,колико је труда било потребно да би се скупило градиво за ову вриједну и значајну, историјску књигу.

Миљанова Монографија је књига за сваку школску библиотеку ,не само у Васојевићима, него и широм Црне Горе, која ће служити као важна етнолошка обрада, историографски приказ и књижевно приповиједање о племену.

Ова књига је драгуљ братимљења, јер родна груда је -света земља а завичај -небеско узвишење. Ту чаробност доживи сваки читалац, осјећајући је и својим родословом.

Зато сваки Зечевић и њихови одивичићи а богоми и сваки умни и честити Васојевић, ову књигу ће сматрати и својим родословом, изговарајући благослов Миљану Вучићеву, заслужном међу најзнаменитијим Зечевићима.

НА ДАН СВЕТОГ ПЕТРА ЦЕТИЊСКОГ, У АЕРОКЛУБУ У БЕОГРАДУ,
ПРОМОВИСАНА ЈЕ КЊИГА МИЉАНА ЗЕЧЕВИЋА

ПЛЕМЕ ВАСОЈЕВИЋИ И БРАТСТВО ЗЕЧЕВИЋИ

МАПА ВАСОЈЕВИЋА - ШЕМАТСКА КАРТА КЊАЖЕВИНЕ ХОЛМИЈЕ КОЈУ ЈЕ КЊАЗ
НИКОЛА ОБЈАВИО У ПАРИЗУ

ТРАДИЦИОНАЛНО ОКУПЉАЊЕ

ПРОСЛАВЉЕНА ЦРКВЕНА СЛАВА У ШЕКУЛАРУ

ДОМАЋИНИ СЛАВЕ БРАТСТВО РМУША

Величанствени сабор у Шекулару на Илиндан

Поводом празника Илиндана, крај цркве Светог Јована Крститеља у Шекулару, одржан је црквено-народни сабор који је окупио велики број посетилаца са простора беранске општине и других крајева Црне Горе и Србије.

Скуп је организован по осми пут коме је присуствовало преко 1000 душа. Илиндан је уједно и љетња Слава (приславица) братства Рмуша који су ове године били домаћини да угосте бројне присутне званице, пријатеље, рођаке из дијаспоре и мјештане Шекулара.

Скуп је, након одржане литургије, благословио отац Жељан Савић, док је присутне у име домаћина, шекуларског братства Рмуши, којима је Илиндан уједно и љетња Слава (приславица), поздравио професор Веселин Рмуш и изразио задовољство што је братство Рмуша домаћин ове године. Посебно је истакао да истом присуствују представници Милосављевића, рођаци братства Рмуша, чији су преци одселили прије 130 година из Шекулара у Србију, у село Јабучево код Прокупља.

Потом је скуп поздравио Бранислав Оташевић, председник Удружења српских књижевника у отаџбини и расејању са сједиштем у Андријевици и који је између осталог рекао: "Шекуларци су старо српско племе које се помиње још у доба српске државе Немањића. Стихови из народне пјесме "Маргита дјевојка и Рајко војвода" све казују јер у њој се каже:

"На ономе ломном Шекулару
Онђе бјеше Петар Шекуларац
А на Скадру на р'јечи Бојани
Онђе бјеше Вукашине краљу"

Овдје се помиње Шекулар и војвода Петар Шекуларац као родоначелник и Војвода Шекулара и он као један од дванаест српских војвода. Шекулараци су и у турско доба остали као најорганованије племе, јер нијесу плаћали данак ни цару ни ћесару.

Ви сте, драга браћо и сестре, потомци оних јунака који су осветили чобане на Мокрој планини међу којима се истичу војвода Даша, Вук Љевак, Комнен Барјактар и други српски јунаци и витезови који живе докле сунце грије" - истакао је Оташевић.

На платоу испред цркве изведен је пригодан културно-умјетнички програм који је успјешно и надахнуто водила Марина Рмуш, а наступали су КУД "Дуга" из Берана, Удружење народног стваралаштва "Ђурђеви Ступови" и гуслари Слободан Фемич, Радојко Рмуш, Саша Рмуш и млади гуслар из Подгорице Миломир Перовић. У наставку програма присутне је музиком и пјесмом забављао Стефан Коматина са колегама.

Домаћинство за следеће окупљање у Шекулару, које ће се одржати на Илиндан следеће године преузело су васојевићка братства Радевићи, Делетићи, Дујовићи, Љубићи, Рачићи, Кастратовић и Давидовићи. На крају, у 14 часова, свештеник Жељан Савић се обратио присутнима и објавио да је манифестација завршена.

С лијева на десно: Миличко Трифуновић, Председник Удружења ратних добровољаца 1912-1918, њихових потомака и поштовалаца Беране, Бранислав Оташевић, председник Српске народне одбране, Горан Киковић, председник Скупштине Општине Беране и Влајко Ђулафић, председник Црквене Општине Беране, били су учесници сабора.

Горан Киковић

ДОМАЋИНИ ПРИСЛАВЕ 2014. – БРАТСТВО БОРИЧИЋ ЗАВЈЕТНА СЛАВА ВАСОЈЕВИЋА - СВЕТИ АЛЕКСАНДАР НЕВСКИ

У СЛАВУ АЛЕКСАНДРА НЕВСКОГ У НОЖИЦИ ОДРЖАН САБОР ВАСОЈЕВИЋА

Почасни председник Удружења Васојевића честита завјетну славу Александар Невски

На племенској прислави Васојевића била је и делегација Удружења Васојевића из Београда на челу са почасним председником **проф. др Милијом Зечевићем**, затим делегација општине Беране у саставу: **Драгослав Шћекић**, председник Општине, **Горан Киковић**, председник Скупштине и **Веселин Бакић**, савјетник председника општине Беране.

Црквено-народни сабор, одржан 12. септембра 2014. године у Ножици код Лијеве Ријеке, у част завјетне славе Васојевића, Светог Александра Невског, окупио је и ове године Васојевиће и њихове пријатеље из различитих крајева Србије и Црне Горе. Била је то још једна прилика да се Васојевићи, уз веселу трпезу љубави и културно-забавни програм, присјете свог историјског трајања и поријекла, које води од славне лозе Њемањића, и да у свијет пошаљу поруке братске љубави и заједништва, чувајући аманет својих славних предака.

Том приликом епископ будимљанско-никшићки **Јоаникије**, служећи Свету Архијерејску литургију је између осталог рекао: "Прослављању празника Светог Александра Невског, чији спомен као завјетну славу Васојевићи обиљежавају од 18.вијека, када су, очи боја са Турцима, дали ријеч да ће Светог Александра Невског славити уколико из битке изађу као побједници. Од свих руских светитеља, а има их пуно Небо, овдје понављамо поштујемо Светог Александра Невског. Он се поштује у Русији исто као и Свети Сергије Радоњешки, поштују га, заправо, сви православни народи, јер је својим животом посвједочио вјеру, жртвујући се за своје отачество у име Христа Господа, објединио је руски народ, а његову жртву Господ Бог је примио и освештао и прославио Светог Александра Невског те се његово име слави кроз сва времена. Био је човјек велике вјере. Сукобио са надмоћним непријатељем, Швеђанима на ријеци Неви и када су многи сумњали да његова војска, која је била малобројнија и слабије наоружана, неће моћи одолети, он је говорио: "Није Бог у сили, него у правди". Тако је говорио и кад се сукобљавао са латинским крсташима и Бог му је давао побједу, а било је тешко и смутно вријеме, вријеме када се руски народ дијелио на оне који припадају Новгороду, који припадају Владимиру, Суздаљу и осталим градовима, па су се надгорњавали и није било довољно слоге. Једини човјек који је могао да све обједини био је Свети Александар Невски, мада му није било лако са руским народом, али он је имао тај врховни ауторитет, храброст и способност за управљање војском и државом. Све побједи Свети Александар Невски извојевао је захваљујући својој непоколебљивој вјери и спремности на жртву мимо остале. Упокојио се у 43 години живота, а један руски Митрополит, који је имао то виђење, са жаљењем је уздахнуо: "Зађе сунце нашег отачства", подсетио је у својој бесједи Његово Преосвештенство Епископ Јоаникије, а затим додао:

"То сунце зашло је за овај привремени вијек, али нас огрија из будућег вијека, јер га Бог прослави и његово име поста славно и свето у цијелој руској земљи. Под његовим именом се обједини руски народ, усправи се руска држава, ослободи се Монгола, одоле искушењима са запада, тако

да је слава Светог Александра Невског стигла и до ових гора. Постоје дивна предања у Васојевићима да је Свети Александар Невски више пута иштитио ово православно српско племе, заштитио га и дао му побједу над климентима и над Турцима и указивао на прави пут, али ми имамо посебан разлог да прослављамо Светог Александра Невског. Поред његовог ђивота у његовој лаври покој су нашли великани из српског народа - велики Патријарх српски, последњи из турског времена Василије Јовановић Бркић, мученик и велики Митрополит црногорски Василије Петровић. Ено их, један до другог, почивају у лаври Светог Александра Невског, а и многи други. Тамо су и Милорадовићи, чувени пуковници руске војске, тамо је и гроф Сава Владисавић и баш у то вријеме, кад су ова двојица великих и славних архијереја српског рода нашли покоја у лаври Светог Александра Невског, говори се да је тада Свети Александар пројавио славу и у племену Васовом. Дивна прича, дивна историја, чудесна, божанска, света. Питање је само да ли смо ми довољно свјесни свега шта наслеђујемо", истакао је Преосвештени владика.

Он је, благосиљајући сабрани народ, честитао празник Светог Александра Невског, завјетну славу Васојевића, са надом да ће Бог пробудити, продубити и просвијетлити наша осјећања да бисмо својим присуством на Литургијама и светим службама заблагодарили Господу на свему. "Нека буде срећна и благословена ова слава, нека Бог укријепи нашег Свјатјешег Патријарха и нашег Митрополита Амфилохија, који због обавеза у Светом Архијерејском Синоду није могао данас бити овдје, али шаље свој поздрав и благослов. Христос Господ је ту и кад служи један свештеник, те према томе дођите, драга браћо и сестре, на службу Божју. Била су времена тешка кад је Свети Александар Невски помагао Васојевиће, давао им слободу и побједу, али су ова времена тежа у Васојевићима, јер тада су ове горе и долине биле пуне народа, омладине, дјеце, момака, рађала се дјеца, а ево данас до чега смо дошли" - истакао је на крају бесједе владика Јоаникије.

Видак Боричић, домаћин славе, је говорио о значају Васове цркве на Ножици. Нагласио је да је она чувар народног сјећања и да чува Васојевиће од самозаборава.

"Данашње окупљање пред овом светињом је прилика да се помолимо Богу за све нападене душе и страдалнике у ближнем и ширем окружењу. Посебна је прилика да се сјетимо и помогнемо колико можемо нашој браћи пострадаој у поплавама у Србији. Због тога смо ове године одлучили, а Митрополит Амфилохије је благословио, да умјесто трпезе љубави прикупимо прилог за нашу пострадалу браћу", поручио је Боричић.

Милија Зечевић, почасни председник Удружења Васојевића, подсетио је да су Васојевићи током дуге историје увијек подржавали Српску Православну Цркву и његовали српски језик.

Током свечаног церемонијала у Ножици славски колач и домаћинство за следећу годину преузео у име братства Дабетића **Душко Дабетић**.

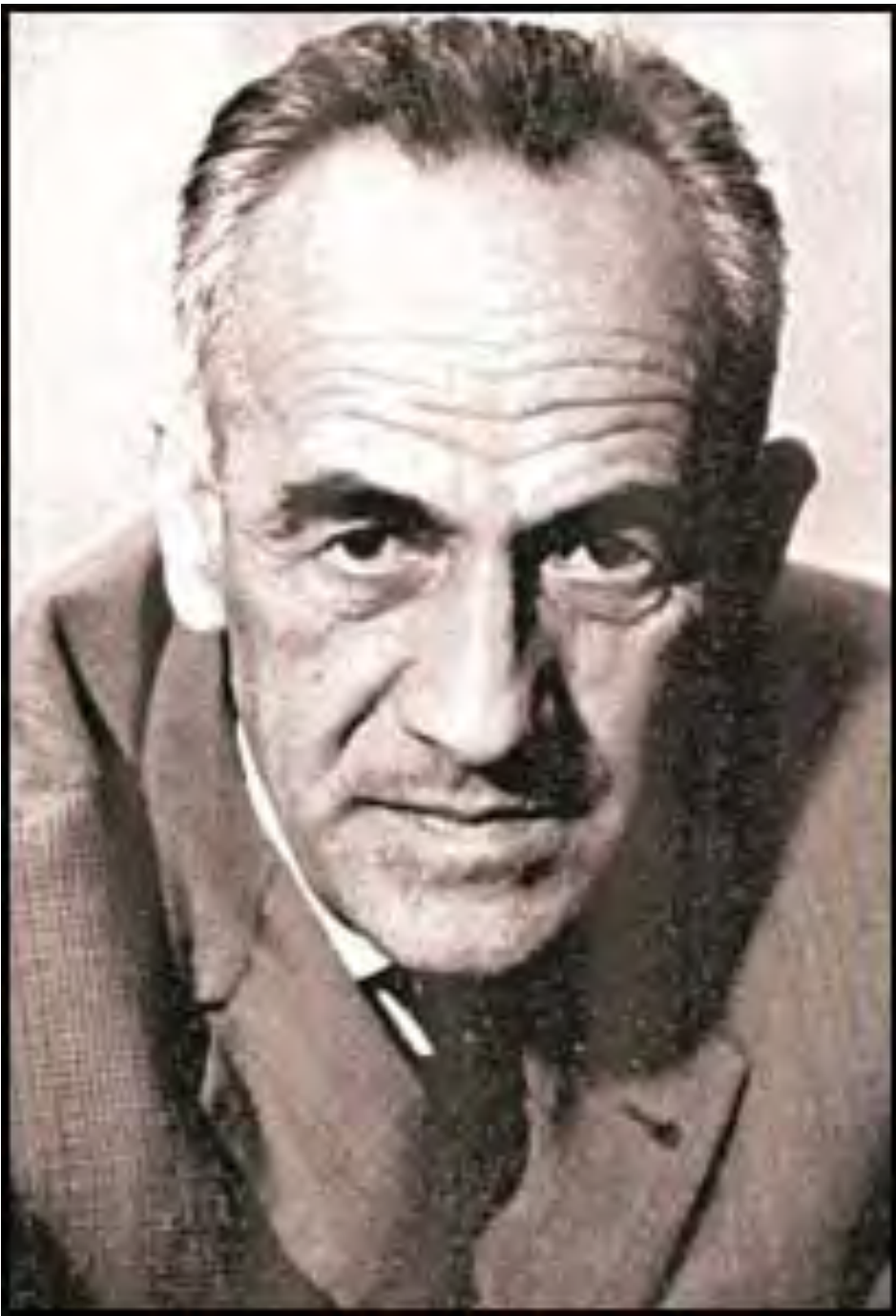

Гости са Његовим Преосвештенством Владиком Јоаникијем

МИХАИЛО ЛАЛИЋ: СТОГОДИШЊИЦА РОЂЕЊА

РАТ КАО СУДБИНА

Рођен у Првом, из ког је понео трауматична дечја сећања, активни учесник у

Михаило Лалић

У години која је на измаку, уз велику годишњицу (стогодишњицу) Великог, Првог светског рата, пала је годишница (такође стога) од родјења великог писца, у јужнословенским размерама, једног од најбољих романиста српског језика, неспорно најзначајнијег, после Његоша, у Црној Гори и најпознатијег Васојевића у минулом веку, Михаила Лалића.

Та чињеница, да је Лалић „дете рата“ (родјен 1914, кад се Велики рат увелико распламсао), и драматичне немаштине, глади и сиротињског чемера, одредиће његов морални, и политички ангажман, борца за социјалну правду, што ће га усмерити ка комунизму и револуцији, и, тематски одредити његово књижевно дело: готово ништа у њему нема изван ратне драме и људских судбина у великим (ратним) потресима и ломовима.

Најпре су то, у његовим приповеткама и романима, од „Злог прољећа“, до „Лелејске горе“ и „Хајке“, превасходно теме и догађаји везани за Други светски рат у којем је и сам непосредно учествовао. Као жртва (две ратне године, од почетка 1942. до краја 1944. године, провео је на робији, најпре у колашинском, четничком, затвору, потом, преко (београдског Сајмишта, у немачком логору у Солуну) и актер, устаник и ратник.

Књиге ретке, а погибије и несреће честе

А затим ће уследити, такође као велика инспирација, теме из Првог светског рата инспирација. С трауматичним последицама рата и ратних страдања, суочио се, још као дете у завичајној Трепчи, где су „књиге биле веома ретке, а пуцњава, несреће и погибије честе“.

Подсећајући да је Први светски рат почео пре његовог родјења, Лалић је, у једној горкој исповести, рекао како су његове „прве успомене“ везане за време када је Црна Гора већ била под аустроугарском окупацијом, кад су одрасли мушкарци (међу њима и његов отац) одведени у заробљеничке логоре.

„Последњег ратног прољећа гледао сам како жене ору њиве а краве вуку рала. Од тог тешког посла час су падале жене, час краве“. Поморна ратна пустошења која су потирала и могућност дечје игре. „Од глади нијесмо могли да се играмо. Уморни бисмо попадали по ливади, ту бисмо заспали док нас однекуд пуцњава не пробуди“. И призори који ће реско и болно урезати у та болна дечачка сећања: „Одједном су почели да долазе сасвим непознати људи, однекуд. За једнога су ми рекли да је мој отац, за друге да су његова браћа и другови. Долазили су из заробљеништва, неки побјегли, други отпуштени због болести, сви црни и мршави, као скелети“.

Језива студен сиромаштва и литерарни подстицаји

Трауматичне слике, кад је осетио језиву студен сиромаштва и беспомоћности, биће, знатно касније, преточене у (горку) литературу, на тако снажан и упечатљив начин који ће подстаћи Александра Тишму да Лалића, још 1952. године, пре појаве његових великих романа, означи као „хроничара страшне и горке трагедије, патоса који отвара поноре неслућене снаге“.

У „тим трагедијама, писао је Тишма, Михаило Лалић има свој омиљени терен. Он не само што их зна безброј, не само што уме да их открије и сагледа, маштом прекали и уздигне до свељудске величине, Лалићу успева као мало коме досад, да дочара до танчина истиниту материјализацију патње. Глад, зима, ране, добијају у Лалићевим описима ону болну уверљивост која, далеко од сваке артистичке стилизације, готово физички прелази на човека“.

Уз те завичајне трауматичне слике, настали су и први литерарни подстицаји и изазови. У другом разреду гимназије прочитао је причу Максима Горког и – зачудило га је како су „сиромашни људи (свуда) исти: ови које ја познајем и они у тој тамо далекој земљи“.

У трећем разреду „натрапао“ је на књигу Иве Андрића и „поново се зачудио: пише човјек о нашим људима и касабана, пише без уљепшавања, а то сасвим лијепо и занимљиво изгледа“.

ВЕЛИКОГ ПИСЦА И ВАСОЈЕВИЋА (1914-2014)

И ИНСПИРАЦИЈА

Другом светском рату, у којем је срео „ најзанимљивије људе нашег времена”

Иво Андрић

Андрић (и други) о Лалићу

Постоје три врсте писаца, рекао је једном Иво Андрић: једни чија је слава далеко изнад њиховог имена и дела, као што је Иља Еренбург, други чији је изузетан углед у потпуном складу са њиховим именом, Мирослав Крлежа, и трећи чија би слава требало да буде далеко изнад њиховог имена. Е, такав је Михаило Лалић

Бранко Ћопић: Михаило Лалић отвори шаку и испусти по једну златну шкољку у облику новог романа.

Бранко Поповић: један од најбољих писаца српског језика.

Михајло Пантић: Лалићеве књиге су штампане код најпрестижнијих државних издавача, биле су незаобилазни део школске лектире, о њима су писане студије и докторске дисертације, по њима су снимани филмови, добио је најзначајније књижевне награде и највећа друштвена признања...

Бунт против социјалне неправде и угњетавања

Нешто касније упознао је Крлежине књиге и осетио снагу анжаоване литературе: „не пише писац тек онако, што му се пише, него се писањем бори против неког одвратног стања, против насиља, пљачке нејаких и биједи, а за неко праведније стање које би се заједничким напорима могло остварити“.

Из тих дана, присетиће се једном, „сви су моји другови били комунисти, само један није, зато смо га презирали“. Та изричитост у разврставању људи, која га неће напуштати до краја живота, мање је била идеолошки условљена, што му се често, и неправедно, с жестином и искључивошћу, „исписује“ као оптужница, а више била израз социјалног бунта и (дубоког) уверења да су управо његови саборци и истомишљеници имали пелемниту мисију да, и по цену сопствене жртве, народ коначно лише неправди и угњетавања.

„У рату (сада овом Другом) упознао сам многе другове који у борби за бољи живот будућих покољења нијесу жалили своје животе. Учинило ми се да су то најзанимљивији људи нашег времена, да они дају боју времену – зато сам о њима највише писао, покушавајући да се писањем, и књигама о њима, борим за њихове идеје – за мир, за слободу, за човјека достојан живот радних људи“.

Због израженог става против сваког насиља, против тога да човек неизоставно човеку мора бити вук, Михаило Лалић није био, подсетио је недавно у „Политици“, управо поводом стогодишњице његовог родјења, Ненад Обрадовић, довољно цењен у „новим околностима вредносне дезоријентације и сваковрсне политизације књижевности. Отуда и готово једногласно одбацивање писца и његових романа из наших балканских крчми“, одбацивање из средина које нису могле искористити Лалићеву оставштину за писање својих

националних и идеолошких програма.“

Колико су разарајуће снажни таласи политизације књижевности у тим временима поремећених вредности у којима живимо, на драстичан, и пасурдан начин говори чињеница да „провокативно ћутање“ покушава да прекрије писца таквог формата и величине који је, управо за своје заиста импресивно литерарно дело, које се, упркос свему, само и снажно, отима сваком заборава, овенчан највећим књижевним наградама: Његошевом (први добитник), Ниновом, Нолитовом, Октобарском, и (тек установљеном) наградом Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године. Литерарно дело које је, по својој величини, и процени Ива Андрића, који никад није био склон олаким похвалама, напротив, надмашивало величину његове славе.

Стогодишњица Лалићевог родјења пролази, констатовано је на скупу посвећеном великом писцу у „Српској књижевној задрузи“ (Радивоје Микић), онако како „не би смео да продје јубилеј писца који заузима тако високо место у српској књижевности“.

„Глас Васојевића“ овим даје скромни прилог заборава великог писца и великог Васојевића и његовој нвеликој годишњици. Уз једну охрабрујућу чињеницу: велики јубилеј је учинио, ипак, своје. Појавила су се, опет, Лалићева сабрана дела (издавач „Макарије“, у добром друштву с Мешом Селимовићем и Ивом Андрићем), завичајно удружење „Комови“ из Крагујевца штампало је мање познате Лалићеве радове настале између два рата, а (Васојевић) Добрашин Јелић објавио је књигу сећања на сусрете с великим земљаком у Херцег Новом и Београду

СРПСКА ДИЈАЛЕКАТСКА ЛЕКСИКОГРАФИЈА

РЕЧНИК ВАСОЈЕВИЋА

Истраживачким радом Раде Стијовић јавности је дат на увид корпус од преко 11.000 речи („и неколико пута више значења“), прикупљених у говору, и по Јовану Цвијићу највећег српског племена

Угледном издавачу Чигоја и читаоцима Политике добро познатој Ради Стијовић захвални смо за истински догађај у домену српске дијалекатске лексикографије и српске дијалектологије у целини. Из руку одличног лексикографа, врсног дијалектолога, осведоченог стручњака из области језичке нормативистике и језичке и говорне културе добијен је Речник Васојевића, дело високе научне класе. Јавности је дат на увид корпус од преко 11.000 речи („и неколико пута више значења“), прикупљених у говору, и по Јовану Цвијићу највећег српског племена.

Дијалекатска лексикографија је код нас релативно млада научна грана, а Васојевићи су имали ретку срећу да се њиховим лексичким благом темељно позабави поуздани дијалектолог и искусни лексикограф, једини редактор, односно уредник књиге Великог Речника САНУ са објављеним дијалектолошким речником. Повод писања ових редова представља успешан наставак ауторкиног бављења језичким благом колевке знаменитих актера српске историје, краја којему смо, између осталих, захвални за братства Карађорђевић и Караџић и војводе Бојовића. Године 1990. Из истих руку добијена је монографија Из лексике Васојевића, школски пример успешног диференцијалног речника, са око 4000 одредница, прво дело те врсте код Срба након Елезићевог Речника косовско-метохијског дијалекта из 1932. и 1935. године. Ради Стијовић као једном од аутора једнотомног Речника српског језика Матице српске, припала је награда „Павле Ивић“ за 2008. годину. Ово престижно признање јој је додељено и за Говор Горњих Васојевића 2009.

У Речнику Васојевића препознаје се рука највишег ранга и вишедеценијског лексикографског прегнућа. За разлику од претходног ауторкиног речника у коме је грађа бележена скоро искључиво у Горњим Васојевићима, овде се доноси и материјал из Доњих. Беспрекорно обрађене одреднице прате поуздана акцентуација, ваљано презентовани релевантни граматички подаци, сажете и тачно уобличене дефиниције, увек у складу са постојећим лексикографским стандардом и праксом. За похвалу је опредељење ауторке да, за разлику од диференцијалног речника, у коме је „бележена само она лексика која није потврђена у Речнику САНУ“, овде доноси и сасвим „обичне“ речи. Читалац је захвалан ауторки што „због важности доношења живе говорне речи“ није шкртарила код егземплификације, већ је „често доносила и по неколико примера за свако значење“.

Значај дела ове врсте треба сагледавати у контексту чињенице да су народни говори, под налетом новацивизацијских тековина најугроженији у домену лексике, будући да су две револуције (технолошка и идеолошка) радикално измениле живот нашег села и дословце у неповрат однеле многе облике ранијег привређивања и затрле – такође многе – старе обичаје. Богати и компетентно обрађени садржај Речника Васојевића потврђује пуну заснованост општеважећег суда о значају дијалекатског језичког блага, неисцрпног корпуса чињеница који омогућава интердисциплинарна истраживања. Ризница поузданих података прикупљених у последњи час несумњиво ће се наћи у жижи интересовања и специјалиста из домена етнологије, историје, археологије, народне духовне културе, митологије, сеоске привреде и других научних дисциплина. Исцрпан дијалекатски речник, наиме, представља поуздан, неретко и најбољи ослонац за реконструисање живота српског села и српског сељака, што тим редовима даје додатну вредност.

О значају дела овога типа понајбоље сведоче адресе њихових корисника, а дијалекатски речници припадају реду остварења која се најнепосредније укључују у велике, како међународне тако и националне лексикографске научне подухвате.

Рада Стијовић

У овом случају на тој листи предњаче: Етимолошки речник словенских језика, гигантски подухват Института за руски језик Руске академије наука у Москви, дело које се темељи на доступним чињеницама свих словенских језика и дијалеката, затим Етимолошки речник српског језика и Речник српско-хрватског књижевног и народног језика, капитална дела Института за српски језик Српске академије наука и уметности.

Народни језик чува и поуздане сведоке националног и етничког идентитета и непосредног окружења његових носилаца. О дугим и континуираним међуетничким и међујезичким контактима Васојевића сведоче, између осталог, многобројни романизми (бања „корито“; кујина „кухиња“; страмац „душек“; портик „ходник“; тавулин „сто“; кастиг „казна“; бастадур „одважна, храбра особа“) и, разуме се, турцизми (бош „узалуд, бадава“; азгим „силовит, обестан, пуст“; вактиле „давно“; кат „слој,ред“), али се говор Васојевића показује и као трезор многих старих српских, односно словенских речи. Васојевићи нису престали да једу ужицама (кашикама) јело које су сипали горуждом (кутлачом). Сачувани су и стари српски глаголи претинит (преграђивати), потит се (знојити се), куриг – шаљиво (пушити дуван), а брод, бродина су „равно земљиште поред реке“. Садржај ове вредне књиге биће посебно драгоцен приликом утврђивања изолекси на српском и општесловенском плану.

Прегаоцима који се после Речника Васојевића одлуче за сличне подухвате биће, с једне стране, лакше него њиховим претходницима. Са највишег места српске дијалекатске лексикографије показано им је, по свим радним фазама, како се пишу прилози ове врсте: од мукотрпног теренског рада до уобличавања коначне верзије текста. С једне стране лакше, али с друге и теже: високо је подигнута лествица у домену ургентне, а истовремено дефицитарне језичке дисциплине. За узор имају дело из самог врха српске дијалекатске лексикографије и српске лексикографије у целини.

Слободан Реметић

(Текст објављен у листу „Политика“, 18.октобра 2014.године)

КАКО СУ ВАСОЈЕВИЋИ ЖЕСТОКО НАСТРАДАЛИ 1948. ЗБОГ
НАКЛОНОСТИ ПРЕМА РУСИЈИ

ТЕРОР ЗА ВРИЈЕМЕ ИНФОРМБИРОА

Васојевићи су неупоредиво више од осталих у Црној Гори прогањани, осуђивани и слати на Голи оток. Страховлада свемоћне УДБЕ равна гулазима

Васојевићи су жестоко пострадали и за вријеме резолуције Информбироа 1948. године. Далеко више него у другим крајевима Црне Горе, у Васојевићима је било оних који су прогањани, оптужени и осуђени, а затим послати на Голи оток. Ако се томе дода и велики број Васојевића на служби или школовању у другим крајевима Југославије, који су прогањани и осуђивани, онда су страдања много већа.

ОБРАЧУН СА ИНТЕЛЕКТУАЛЦИМА

Међу Васојевићима који су терорисани због наклоности према Русији и Стаљину био је највећи број интелектуалаца. Многи од њих су били на најистакнутијим положајима у Црној Гори и Југославији. Међу њима и прекаљени револуционари и комунисти који су припадали најужем партијском врху, као што су: **Радоња Голубовић, Радивоје Вукићевић, Радован Зоговић**, генерал **Мирко Крчић, Вуко Тмушић, Рајко Лабовић...**

Сукоб југословенског партијског руководства са Титом на челу са Стаљином и Инфорбироом и његовим присталицама (комунистима) у земљи, био је један од најдраматичнијих раздобља у нашем послеријатном периоду. Прогони и невиђени терор се обрушио на комунисте и ратнике који су само три године раније изашли из великог рата и страдања. Завладао је свеопшти страх и неповјерење. Свемоћна УДБА је завела страховладу која се граничила са гулазима. На све стране полтрони, кукавице, превртљивци и малодушници су им се додворавали, оптужујући често без икаквог доказа: комшије, рођаке, пријатеље и кумове, који би послје тога завршавали на злогласном Голом отоку. Тако је примјењујући терор и погром над недужним људима осумљиченим за издају, УДБА по сваку цијену доказивала унапријед смишљену и непостојећу кривицу.

ПРЕСУДЕ ПО КРАТКОМ ПОСТУПКУ

Руководиоци среских окружних одбора Комунистичке партије Берана и Андријевице: **Милован Ђулафић, Ако Бубања и Радован Карличкић**, оптужени су као издајници земље, осуђени и отпремљени у казамат на Голом отоку. Ђулафић, који је био секретар Среског комитета КПЈ за Андријевицу је послје ослужене казне пребјегао за Албанију.

Најстарији Васојевићки комуниста и револуционар Радоња Голубовић, који се тада налазио на положају југословенског амбасадора у Букурешту побјегао је за Москву. Генерал Мирко Крчић, предсједник Врховног војног суда, доживио је страшно шиканирање и прогон. Из Агитропа ЦК СКЈ удаљен је познати

југословенски књижевник и револуционар Радован Зоговић, којему једино није суђено. Са подручја Васојевића ухапшен је и депортован на Голи оток најистакнутији комуниста Бихора – **Цеко Хоџић**.

Остао је као упечатљив примјер да су у великој хајци против одбјеглих чланова беранског Среског комитета КПЈ - **Васа Поповића** и **Новака Зекића**, учествовали и ученици завршних разреда Беранске гимназије. У тој акцији је ученику **Радосаву Зековићу** (касније познатом архитекти) омашком опалила пушка. УДБА је то протумачила како је он бјегунцима дојавио да им је потјера за петама. Након тога је Зековић изложен великом и неоправданом страдању послат на Голи оток.

Добро је познато да је у том времену црногорском УДБОМ руководио Васојевић - **Саво Јоксимовић**, „генерал у црвеним чизмама“, па многе чињенице из данас доступних докумената упућује на то да је безочни метод обрачуна са информбиривцима у Васојевићима - Јоксимовићево дјело.

Чињеница је да је највише ухапшених, прогоњених, осуђених и депортованих присталица Резолуције Информбироа на Голи оток у Црној Гори било из андријевичке и беранске општине - 864 лица.

НИ ЂАЦИ НИЈЕСУ ПОШТЕЂЕНИ

Интересантно је нагласити да је велики број ученика Беранске гимназије тада осумњичен и ухапшен. Наводно беранска УДБА је открила постојање ђачког инфорбиривског комитета у Гимназији, што никада и ничим није доказано.

Ученици Беранске гимназије и многи васојевићки интелектуалци су хапшени само зато што су на партијским састанцима тражили разјашњења о спорним питањима сукоба са Информбироом. Ако се зна да су се на челним позицијама партијских руководства у Васојевићима током 1948-1949. године налазили углавном необразовани и припрости кадрови, онда је јасно да они нијесу ни могли дати одговарајућа разјашњења и одговоре.

Зато су људи хапшени и таторисани без суда и права да се бране. Ако је неко и покушао да стане у њихову заштиту доживљавао је тешку судбину. Типичан случај злих људи и злог времена је да су Удбаши приморавали људе да играју коло око лешева **Војина Поповића** и **Новака Зекића**, који су се због оптужби за издају, били одметнули у шуму. А кад брат убијеног Зекића није пристао да игра у том колу, одмах је ухапшен. Поменуло се не повратило се, што би рекао народ у овом крају...

(Одломак из књиге „Највеће српско племе“, Драгана Радевића, која ускоро излази из штампе)

НАШИ ПРЕЦИ

МИТАР (ЗАРИЈИН) БАКИЋ

Историчар, теолог, државник и познати црногорски дипломата, први у братству који је стекао универзитетско образовање и, уз његовог чувеног земљака Гавра Вуковића, представљао стуб дипломатије Књажевине Црне Горе. Син гласовитог барјактара и племенског капетана Зарије Бакића (и мајке Марте, девојачко Асановић), Митар Заријин Бакић рођен је у Забрђу (Горњи Васојевићи) 21. децембра 1852. године. Основну школу и Богословију (основану 1869) завршио је на Цетињу. Био је један од четворице најбољих ђака, уз Марка Драговића, Јована Николића и Анта Гвозденовића, прве генерације Богословије цетињске. Сва четворица су послата у Кијев, у духовну академију. И сви су, потом постали познати државници.

У Кијеву је Митар завршио прва три разреда Академије. Вратио се у завичај, по избијању Невесињске буне и црногорско – турског рата (1876 – 1878) иако то није било неопходно. Опет је, и брзо, враћен у Русију. Овога пута у Петроград, где је 1877. године завршио у Кијеву започету Духовну академију. Постао је тако први Бакић који је стекао универзитетско образовање.

Док су вршене припреме за чувени Берлински конгрес, Митар Бакић је објавио у Петрограду 1978. године, као врло млад, две историјски драгоцене књиге о Црној Гори: „Црна Гора под управом владика“ и „Црна Гора најновијег времена“, с поднасловом „Данило Први, књаз и господар независне и слободне Црне Горе и Брда“.

Уредништво часописа „Грађанин“, у којем је, у наставцима, објављена ова друга књига, представило је Бакића руској читалачкој публици на следећи начин: „Скрећемо пажњу читаоцима на рад који је произишао из пера господина Митра Бакића, младог Црногорца, који је стекао универзитетско образовање у Русији. Нама се чини да, независно од интересовања које изазива, овај мајсторски преглед најновијег периода Црне Горе и вољене нам земље Русије, представља програм будућих пожељних односа Словена према руском народу и путоказ куда треба да стреми званична Русија“.

По завршетку Духовне академије у Петрограду, Бакић је извесно време (годину дана) боравио у Женеви, где је усавршавао француски језик (говорио је, иначе, руски, француски, турски и грчки, а служио се и латинским!) како би могао да прати предавања на студијама права.

По повратку на Цетиње постављен је најпре за привременог, а убрзо за сталног секретара Министарства иностраних дјела. Године 1883. именован је за отправника послова у Цариграду, где је наследио Гавра Вуковића. На тој дужности остао је све до 1887. године. Вратио се на Цетиње и краће време био професор Богословије. Почетком 1890. постављен је за члана Великог суда на Цетињу. Исте године враћен је у Цариград, као отправник послова, а од 1896, када је црногорска дипломатска мисија подигнута у ранг посланства, био је, све до смрти, 13. августа 1903, изванредни опуномоћени министар Црне Горе и доајен дипломатског кора у османској престоници.

Митар Бакић је, иначе, био врхунски интелектуалац, проницљив, широко образован. Изванредан познавалац историјских прилика, не само у Црној Гори, него на Балкану и Европи, он је рано схватио да судбину малих народа, у глобалним оквирима, кроје велике силе, па је код Русије и Турске улагао огроман дипломатски труд да побољша геополитички положај Црне Горе и његових Васојевића.

Оставио је, уз то, дела изузетне вредности и значаја за историју Црне Горе. Био је словенофил, окренут истоку, али је показивао и наглашено разумевање за грађанска и цивилизацијска достигнућа западне Европе. Своје црногорство никад није супротстављао словенству и српству. Уживао је велики углед међу Црногорцима и својим Васојевићима.

НАШИ САВРЕМЕНИЦИ

ВЛАДИМИР ДЕДОВИЋ

Један од оних младих људи чија је радна, и стручна, биографија већ импресивна и који сигурно корача ка светлој и дугој стази и традицији врских лекара с дубоким васојевићким коренима: доктор ВЛАДИМИР ДЕДОВИЋ (рођен 7. јануара 1980. године у Београду).

Образовање: Владимир је, као један од најбољих ђака у својој генерацији, завршио 13. београдску гимназију. Студирао је и дипломирао (2007) на Медицинском факултету Београдског универзитета. Постао је стипендиста Фонда „Србија за Ваше срце“ (2008 – 2010). Одбранио је академски соецијалистички испит из кардиологије 2010. Те године започео је докторске студије из области кардиологије, а специјалистичке студије из Интерне медицине уписао 2012. године.

Радно искуство: свој волонтерски рад доктор Владимир Дедовић је, одмах по окончању студија, започео најпре на Универзитетској дечјој клиници у Тиршовој (март – јуни 2007, професор др Милан Ђукић), а затим наставио од јула 2007. до фебруара 2010. у сали за катетеризацију срца Клинике за кардиологију Клиничког центра Србије (академик, проф др Миодраг Остојић). Овде је од фебруара 2010. стално запослен, у сали за катетеризацију срца.

Доктор Дедовић је до сада обавио око 5000 захтевних и компликованих процедура, од чега око 1000 примарних перкутаних коронарних интервенција у акутном инфаркту миокарда.

Учествовао је активно (као организатор или секретар) у припреми већег броја интернационалних „Workshop“ – ова из области лечења хронично тотално оклудираних артерија, чији гости су били водећи светски интервентни кардиолози.

Др Владимир Дедовић био је истраживач или подистраживач у већем броју мултинационалних рандомизованих студија из области кардиологије и интервентне кардиологије, те национални (или локални) координатор у три велике мултинационалне рандомизоване студије из области интервентне кардиологије.

Публикације: као аутор и коаутор објавио је четрнаест публикација индексираних *Isi/Web of science* публикацијским базама.

Као аутор и коаутор објавио је велики број публикација у зборницима радова интернационалних и домаћих конгреса. Учествовао је у припреми уџбеника Кардиологија (аутори: Владимир Кањух, Бранко Белеслин, Миодраг Остојић) који је изашао из штампе 2012. године.

Владимир Дедовић, иначе, наставља дугу лекарску традицију у братству Дедовића: Вукота Дедовић, један од првих у племену Васојевића с медицинском универзитетском дипломом, Владимиров отац, примаријус др Мирослав Дедовић, познати београдски педијатар, сестра Мира студент Медицинског факултета у Београду.

Приредио: Мирослав Стојановић

In memoriam

ВОЈИСЛАВ ВОЈО ЗЕЧЕВИЋ 1944 - 2015

Војислав Војо Зечевић

Фебруара мјесеца ове године изненада је преминуо Војо Зечевић. Напустио нас је још један велики изданак породице Зечевић, Васојевића и Црне Горе. Његов вриједносни систем у сваком погледу, његову породицу, братство Зечевића, пријатеље, и његову Виницку чини поносним што смо га таквог имали. Сваки поглед на било који дио његове личности предпоставља у малом једну праву људску филозофију живота и живљења. Комплексност његове личности се састоји у његовом моралу, етици, људскости, постојаности, стамености, хуманости, добротности. Војо Зечевић је ударио печат на једно вријеме које је иза нас, али на које са поносом се сви ми можемо да сећамо. Прошао је кроз живот и исписао најљепшу страницу.

Рођен у Виницкој у ратним годинама као друго дијете (од шесторо) Рада и Станице Зечевић, Војо је осјетио све горчине тог времена и сиромаштва. Као најстарији син носио је много веће бреме него што је то његовим годинама и узрасту припадало. Од малих ногу Војо је морао да се укључи у све тешке радове заједно са оцем Радом и наравно да учи школу.

У ондашњем Иванграду (Беранама) завршио је основну и средњу школу-гимназију. Правни факултет је уписао 1963. године, а дипломирао 1967. године као један од најбољих студената из генерације. Један је од двојице студената који је завршио Правни факултет у рекордном року (за мање од четири године). На четвртој години студија добио је стипендију ЈНА и после одслужења војног рока активирао се у војсци. Радио је у Врховном војном суду у Београду до 1971. год., а затим бива прекомандован по потреби службе у Титоград (Подгорица) у Војном Правобранилаштву као начелник за Титоградско подручје.

У служби је напредовао без застоја. У чин пуковника унапређен је 1985. год. као један од најмлађих у цијелој ЈНА са 41 годином живота. Завршио је Војну дипломатску школу-академију, а 1989. год. прошао све процедуре за унапређење у чин генерала. Међутим, догађаји у Црној Гори, који су избили као последица друштвених промена, зауставили су Војово унапређење у чин генерала. Пензионисан је 1994. год. у чину пуковника.

У ЈНА је одликован:

- Орденом народне армије са сребрном звијездом
- Орденом за војне заслуге са сребрним мачевима
- Орденом за војне заслуге са златним мачевима
- Више Похвалница и Захвалница и
- Три медаље

Након пензионисања 1994. год. отворио је адвокатску канцеларију у Подгорици и до смрти важио као један од најбољих парничара у црној Гори.

Војо је иза себе оставио супругу Славицу -дипломирани економиста, сада пензионер, иначе дугогодишњи функционер у Скупштини Црне Горе, четири ћерке, Весну, Ану, Нину и Јасну као и седмеро унучади. Дакле, оставио је пуну кућу. Све четири ћерке су завршиле факултете, све су запослене и ситуиране. Свом том породичном успјеху и напретку, Војо са својом супругом Славицом је ударио темеље и изградио породичну стабилност и сигурност.

За своју браћу и сестре Војо је био права локомотива која је све вукла напред. Био је генератор свих породичних успјеха и резултата. У сваком члану породице Рада и Станице, Војо је уградио дио себе.

Његов осјећај за добротом и хуманошћу оставили су видног трага у братству Зечевића, у нашој и његовој Виницкој, у Васојевићима и шире. Све је то чинио мирно и тихо. Подносио је и трпио достојанствено све тешкоће и проблеме, па се је чинило да њему није тешко, односно да је њему било све лако. Личност, као што је Војова, побуђује добротом, топлином људске душе и надасве његовим добротом. Уздигнуте главе, смјело и поносно, Војо Зечевић је прошао кроз живот. Војо није, неће и не може умријети све док постојимо и свједочимо о њему као човјеку.

Војо Зечевић је све улоге у свом релативно кратком животу одиграо на достојанствен начин. Узоран супруг, беспрекоран отац, најнежнији деда. Био је најбољи син, најбољи брат. Био је стуб цијеле породице и велики људски ослонац. Нека му је вјечна слава и хвала.

БЕ ЈЕ ЛОЗА КАРАЂОРЂЕВИЋА

Краљу Перо злато наше
Краљани те препознаше

Васојево племе славно
Испод Кома чекало те,
Дични сине рода свога
Војде славе и победе

Бе орлови гнездо вију
Врх Комова и планина
На огњишту Ђуришића
Ту је лоза Карађорђевића.
Село Краље ти нијеси мало
Ти си нама Карађорђа дало.
Испод Кома Петровога сина
Кога опет зове домовина

Село Краље светињом те звало
Ти си нама Карађорђа дало.
Село Краље нека ти је дика
Ти си гнездо храбрих устаника.

Родна грудa лозе славне
Колијевка војда деде
Столећима чекала те
Краљу славе и побједe.

Пјесме пјеване приликом проласка Краља
Александра кроз Васојевиће
(обрадио Ратко Делетић)

“Кула на два боја” подигнута на огњишту Карађорђевић предака. На спомен-плочи је записано: “На путу за Цетиње, маја 1883. год. Кнез Петар I Карађорђевић је за три брата Ђурковића – претке своје лозе дао новац за изградњу ове куће.”